

Luonnos 26.1.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain, ennakkoperintälain sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia, verotusmenettelystä annettua lakia, ennakkoperintälakia sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetussa laissa muutettaisiin julkisesti noteeratun yhtiön hallintarekisteröidystä osakkeesta saadun osingon verottamista koskevia määräyksiä ja niitä edellytyksiä, joilla osinkoon voisi soveltaa kansainvälisen sopimuksen määräyksiä. Kansainvälisen sopimuksen soveltamisen edellytyksenä olisi aina, että osingon maksaja varmistaa, että osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä ja että loppusaajatiedot toimitetaan Verohallinnolle. Edelleenkin voitaisiin osinkoa maksettaessa myöntää verosopimuksen mukainen alempi verokanta säilytysketjusta saadun veromaatiedon perusteella, mutta sen edellytyksenä olisi, että sijoittajaa lähinnä oleva säilyttäjä sitoutuisi antamaan loppusaajatiedot. Verohallinto saisi näin mahdollisimman kattavasti yksilöidyt tiedot osingon saajista.

Ennakkoperintälakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään säännös, jonka mukaan Suomessa asuvan tunnistamattoman verovelvollisen saamasta osingosta tulee toimittaa 50 prosentin ennakonpidätys. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään varmistamaan, ettei Suomessa asuva henkilö pystyisi osakeomistuksensa hallintarekisteröinnin avulla välttämään Suomessa osingosta maksettavaa veroa.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteri säilyttäjärekisteriksi. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa lähinnä olevan säilyttäjän on rekisteröidyttävä rekisteriin, jotta osakkeen omistajalle voidaan antaa kansainvälisen sopimuksen mukaiset veroedut osinkoa maksettaessa. Jos veroa jäisi perimättä rekisteröityneen säilyttäjän laiminlyönnin johdosta, se olisi ensisijaisesti vastuussa perimättä jääneestä verosta. Rekisteröityneen säilyttäjän asuinvaltion on oltava Euroopan unionin alueella tai sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Rekisteröitymättömän säilyttäjän asiakkaalle verosopimuksenmukaiset edut voitaisiin myöntää osinkoa maksettaessa siten, että säilytysketjussa alempana oleva rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuu toimittamaan vaadittavat tiedot. Tämä edellyttäisi, että rekisteröitynyt säilyttäjä olisi sopinut osakkeenomistajaa lähinnä olevan säilyttäjän kanssa siitä, että se saa osakkeenomistajaa koskevat tarvittavat tiedot ja välittää ne maksajalle. Samalla rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuu vastaamaan myös näiden tietojen oikeudellisuudesta. Rekisteröitynyt säilyttäjä olisi myös velvollinen antamaan omalta osaltaan vuosi-ilmoituksen ja Verohallinnon kehotuksesta verotusta varten tarvittavat lisätiedot.

Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan XX päivänä XXXkuuta 2018. Hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavien osinkojen lähdeverotusta ja ennakonpidätystä koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen, jolloin Verohallinto saisi kattavasti loppusaajatiedot 31 päivänä tammikuuta 2021 mennessä. Säilyttäjät voisivat hakea rekisteröitymistä säilyttäjärekisteriin kuusi kuukautta en-

nen lain soveltamisen alkamista. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin päättyisi tämän lain soveltamisen alkaessa, mutta sen oikeusvaikutukset päättyisivät sinä viimeisenä ajankohtana, jona sitä koskevia määräyksiä sovelletaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 JOHDANTO.....	5
2 NYKYTILA.....	6
2.1 Lainsäädäntö ja verotuskäytäntö.....	6
Osakeomistuksen hallintarekisteröinti.....	6
Suomessa asuvan henkilön tulovero julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta...	7
Lähdevero osingosta.....	7
Lähdevero hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta.....	8
Osinkoa koskevien määräysten soveltaminen.....	9
2.2 Kansainvälinen kehitys ja eräiden ulkomaiden lainsäädäntöä.....	10
2.2.1 FISCO-työryhmä ja komission suositus.....	10
2.2.2 OECD ja TRACE.....	11
2.2.3 Kansainvälinen kehitys automaattisessa tietojenvaihdossa.....	12
2.2.4 Eräiden ulkomaiden lainsäädäntöä.....	13
2.2.5 Yhteenvedo.....	16
2.3 Nykytilan arviointi.....	16
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	18
Loppusaajatiedot rekisteröityneeltä säilyttäjältä vuosi-ilmoitusta varten.....	20
Ehdotetut muutokset käytännössä.....	21
Tietosuoja.....	21
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	22
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	22
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	24
4.3 Vaikutukset eri toimijoihin osinkoa jaettaessa.....	24
Maksaja eli liikkeeseenlaskija.....	24
Tilinhoitaja.....	25
Säilyttäjä.....	25
5 ASIAN VALMISTELU.....	26
5.1 Valmistelu.....	26
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	28
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	28
1.1 Lähdeverolaki.....	28
1.2 Verotusmenettelystä annettu laki.....	30
1.3 Ennakkoperintälaki.....	30
1.4 Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettu laki.....	31
2 VOIMAANTULO.....	31
LAKIEHDOTUKSET.....	32
1. Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.....	32
2. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	35
3. Laki ennakkoperintälain muuttamisesta.....	36
4. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta.....	37
LIITE.....	38
RINNAKKAISTEKSTIT.....	38
1. Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.....	38

4. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	
.....	42

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Osinkojen lähdeverotuksesta säädetään rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetulla lailla (627/1978), jäljempänä *lähdeverolaki*. Lakia muutettiin rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetulla lailla (970/2005) siten, että hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta voitiin periä lähdeveroa 15 prosenttia tai verosopimuksen edellyttämä tätä suurempi määrä, jos maksajan riittävän huolellisesti varmistaman tiedon mukaan osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä, jäljempänä *yksinkertaistettu menettely*. Maksaja voi tällöin periä lähdeverolakia alemman verosopimuksen mukaisen lähdeveron lopullista edunsaajaa koskevan veromaatiedon perusteella. Jos verosopimuksen mukainen verokanta on alempi kuin 15 prosenttia, verosopimuksen soveltaminen edellyttää, että maksaja selvittää lopullisen saajan yksilöintitiedot ja toimittaa ne Verohallinnolle.

Hallituksen esityksessä 118/2005 vp todetaan vaikutusten arvioimisen yhteydessä, että järjestelmän vaikutuksia muun muassa pääomamarkkinoiden kehitykseen, verotulojen kertymään ja verotuksen oikeellisuuteen sekä yleisesti että yksittäistapauksissa seurattaisiin esimerkiksi Verohallituksen antamien raporttien perusteella. Verohallinto on julkaissut kesällä 2010 raportin nimeltä *Hallintarekisteröidyille osakkeenomistajille maksettujen osinkojen lähdeveromenettelyn yleisanalyysi*. Raportissa todetaan verovalvontaa vaikeuttavaksi muun ohessa lähdeveron yksinkertaistettu menettely ja osin epäselväksi koettu verovastuu.

Lähdeverolain muutoksen jälkeen on sekä Euroopan unionissa (EU) että Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) selvitetty arvopapereista saatavien tulojen verotusprosessessa rajat ylittävissä tilanteissa ja annettu niitä koskevia suosituksia.

Euroopan komissio on lokakuussa 2009 antanut suosituksen (K(2009)7924 lopullinen) lähdeveron alentamiseen sovellettavista menettelyistä. Suosituksessa ehdotetaan parannuksia menettelyihin, joita jäsenvaltiot soveltavat myöntäessään yhteisössä asuville sijoittajille kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten tai kansallisen lain nojalla alennuksia rajat ylittävstä arvopaperituotosta kannettavasta lähdeverosta.

OECD:ssä on tehty vastaavaa työtä TRACE-työryhmässä, jonka pohjalta tammikuussa 2013 OECD julkaisi *TRACE Implementation Package for the adoption of the Authorised Intermediary system* -nimisen mallin valtioille, jotka haluavat soveltaa niin sanottua *Authorised Intermediary (AI)* -järjestelmää. TRACE on hyvin yksityiskohtainen kokonaisuus, jossa on yhdistetty verosopimusten mukaisten etujen antaminen arvopaperin tuottoja maksettaessa sekä verotuksessa tarvittavien tietojen toimittaminen.

Edellä mainitun kansainvälisen kehityksen lisäksi verotusta koskeva finanssilitietojen automaattisen vaihtamisen mahdollistava yhteinen tietojenvaihtostandardi (Common Reporting Standard - CRS) on muuttanut olennaisesti mahdollisuuksia saada tietoa hallintarekisteröidylle osakkeille maksettujen osinkojen suomalaisista saajista tai tällaisista osakkeista saaduista myyntituloista. Finanssilaitokset joutuvat nyt tutkimaan ja tunnistamaan asiakkaitensa henkilöllisyyden ja verotuksellisen asuinvaltion. Lisäksi ne joutuvat lähettämään nämä tiedot sähköisessä muodossa asuinvaltionsa veroviranomaisille. Näiden prosessien olemassaolo edistää myös rajoitetusti verovelvollisten tunnistamista ja tietojen toimittamista lähdevaltioon.

Lisäksi osinkojen lähdeveroa koskeva jälkiverotusoikeus on lyhentynyt viidestä vuodesta kolmeen vuoteen, mikä pakottaa Verohallinnon aikaistamaan tiedonhankintaansa olennaisesti lähemmäksi vuosi-ilmoituksen antamisajankohtaa.

Eduskunnan hyväksyessä hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp) se samalla edellytti, että valtioneuvosto ryhtyy viipymättä valmistelemaan lainsäädäntöä, jolla mahdollistetaan veroviranomaisten kattava tiedonsaanti hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista loppullisista edunsaajista. Lausuman mukaan tämän toteuttamiseksi ennakkoperintälakiin (1118/1996) tulee lisätä säännös, jonka mukaan Suomessa asuvan tunnistamattoman verovelvollisen saamasta osingosta tulee toimittaa 50 prosentin ennakonpidätys.

Eduskunnan lausuma perustuu Talousvaliokunnan mietintöön (TaVM 7/2017 vp). Siinä talousvaliokunta muistuttaa, että nykyisellään hallintarekisteröidyistä osakkeista saatuihin osinkoihin voidaan lähdeverolain mukaan soveltaa yksinkertaistettua ilmoitusmenettelyä, jossa maksaja voi periä hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista verosopimuksen mukaisen, lähdeverolakia alemman verokannan mukaisen lähdeveron pelkästään lopullista edunsaajaa koskevan maatiedon perusteella, jos verosopimuksessa osinkojen lähdevero on 15 prosenttia tai enemmän ja jos erät tilinhoitajayhteisöä ja omaisuudenhoitajaa koskevat edellytykset täyttyvät. Verohallinnolle annetussa vuosi-ilmoituksessa osingon saajaksi voidaan tällöin ilmoittaa loppusaajan tietojen sijasta ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot sekä osingon saajan verotuksellinen asuinvaltio. Näitä seikkoja punnittuaan talousvaliokunta katsoo, että lähdeverolain yksinkertaistetusta ilmoitusmenettelystä tulee luopua ja kaikista hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista on ilmoitettava Verohallinnolle tiedot osingon loppusaajasta. Lisäksi on arvioitava, onko lähdeverolain mukainen verokanta riittävän vaikuttava, selkeä ja tasapuolinen kannustin omistusten viranomaisjulkisuuden turvaamiseksi.

Verohallinnon selvityksen sekä kansainvälisten suositusten ja kehityksen sekä eduskunnan lausuman johdosta ehdotetaan Suomen nykyiseen järjestelmään muutoksia, jotka yhdenmukaistavat Suomen lähdeverotusta kansainvälisten suositusten mukaiseksi sekä tehostavat verovalvontaa. Hallintarekisteröidyistä osakkeista saatujen osinkojen lähdeverotusmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä säilyttäjien ilmoitusvelvollisuutta. Lisäksi ehdotetaan, että Suomessa asuvan tunnistamattoman verovelvollisen saamasta osingosta tulisi toimittaa 50 prosentin ennakonpidätys. Samalla laajennettaisiin vastuuta perimättä jääneestä verosta koskemaan eräissä tilanteissa myös rekisteröitynyttä säilyttäjää. Tavoitteena olisi, että Verohallinto saa tiedon käytännössä kaikista julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista henkilöistä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja verotuskäytäntö

Osakeomistuksen hallintarekisteröinti

Arvopaperien sijoitustoiminta on luonteeltaan kansainvälistä ja pääomat liikkuvat rajojen yli sekä EU:ssa että sen ulkopuolella. Arvopaperien moniportaisen hallinnan keskeinen elementti on sijoitusvarallisuuden hallinnointi valtioiden rajojen yli säilyttäjien avulla. Jos kaikkialla olisi käytössä ainoastaan arvopaperien suora hallinta, sijoittaja joutuisi avaamaan arvopaperitilin kaikissa niissä arvopaperikeskuksissa, joissa liikkeeseen laskettuihin arvopapereihin hän haluaa sijoittaa. Lisäksi hän voisi käyttää arvopapereiden säilytykseen vain sellaista säilyttäjää, joka on osapuolena edellä mainitussa arvopaperikeskuksessa. Kun käytössä on hallintarekisteröinti, sijoittaja voi hyödyntää omaa säilyttäjäpankkiaan, joka voi puolestaan oman säily-

tysketjunsä kautta ohjata sijoituksen mihin tahansa. Näin sijoittaja voi omistaa ja hallinnoida arvopapereita ympäri maailmaa käyttäen yhtä säilyttäjää.

Arvopaperikaupankäynnin ketju muodostuu arvopaperin liikkeeseen laskeneesta liikkeeseenlaskijasta, markkinapaikasta, sijoittajasta ja tämän mahdollisesti käyttämästä arvopaperinvälittäjästä, arvopaperikaupan selvityksen osapuolista ja arvopaperin säilytyksestä.

Sijoittaja tekee arvopaperikauppoja pääsääntöisesti antamalla arvopaperikaupasta toimeksiannon arvopaperinvälittäjälleen, joka pyrkii toteuttamaan kaupan toimeksiannon mukaisesti.

Arvopaperinvälittäjä tarjoaa asiakkaalleen sijoituspalvelua ja toteuttaa asiakkaansa kannalta edullisimman toimeksiannon ja välittää tiedot edelleen selvitystoimintaa harjoittavalle yhteisölle. Arvopaperien omistusmuutosta ja rahansiirtoa koskevat tiedot kirjataan edelleen sen arvopaperikeskuksen arvo-osuusjärjestelmään, johon arvopaperin liikkeeseenlaskija on arvopaperin liittänyt. Moniportaisessa säilytyksessä olevien arvopaperien sijoittajakohtaiset merkinnät toteutetaan säilyttäjän tasolla.

Sijoittaja antaa arvopaperinsa säilyttäjän säilytettäväksi, jolloin säilyttäjä voi käyttää joitakin sijoittajalle kuuluvia oikeuksia. Säilyttäjiä voivat olla esimerkiksi luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja arvopaperikeskus. Säilyttäjä voi antaa arvopaperit edelleen säilytettäväksi niin sanotulle alisäilyttäjälle, jolloin säilyttäjiä on ketjussa useita (niin sanottu arvopaperien moniportainen säilytys). Hallintarekisteröinti eli arvo-osuuden kirjaaminen hallintarekisteröinnin hoitajan nimiin omistajan sijaan arvo-osuusjärjestelmään on arvopaperien moniportaista hallintaa.

Suomalaisten sijoittajien omistamat suomalaisen liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskemat osakkeet saadaan kirjata ainoastaan sijoittajan omalla nimellä olevalle suomalaisessa arvopaperikeskuksen järjestelmässä olevalla arvo-osuustilille.

Ulkomaiset sijoittajat sijoittavat Suomen markkinoille pääasiassa ulkomaisten pankkien kautta. Ulkomaiset pankit puolestaan säilyttävät hallinnoimiaan osakkeita hallintarekisteröidyillä tileillä suomalaisissa säilyttäjäpankeissa. Kaikki ulkomaiset pankit eivät kuitenkaan ole suorassa asiakassuhteessa suomalaiseen säilyttäjäpankkiin vaan toimivat toisten säilyttäjäpankkien välityksellä. Säilyttäjäpankkien asiakassuhteet muodostavat siten usein säilytysketjun, joka perustuu osakkeiden hallintarekisteröintiin.

Suomessa asuvan henkilön tulovero julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta

Suomessa yleisesti verovelvollisen henkilön veroprosentti pääomatuloista on tuloverolain (1535/1992) 124 §:n mukaan 30 prosenttia. Siltä osin kuin verovelvollisen verotettavan pääomatulon määrä ylittää 30 000 euroa, pääomatulosta suoritetaan veroa 34 prosenttia. Lain 33 a §:n mukaan julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta 85 prosenttia on pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. Tämä tarkoittaa sitä, että osinkojen efektiiviset veroprosentit ovat 25,5 prosenttia ja 28,9 prosenttia. Ennakkoperintäasetuksen (1124/1996) 15 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan tuloverolain 33 a §:ssä tarkoitettua julkisesti noteeratun yhtiön maksamasta osingosta ja sen sijaan maksetusta sijaisosingosta ennakonpidätys on 25,5 prosenttia.

Lähdevero osingosta

Lähdeverolain 7 §:n 4 kohdan mukaan lähdevero osingosta on 30 prosenttia, kun saaja on muu kuin pykälän 2 kohdassa tarkoitettu rajoitetusti verovelvollinen yhteisö.

Jos vieraan valtion kanssa tehdyssä sopimuksessa tai muussa kansainvälisessä sopimuksessa, johon Suomi on liittynyt, on tulon tai varallisuuden verottamista koskevia määräyksiä, lähdeverolain 1 §:n 3 momentin mukaan lähdeverolakia sovelletaan kuitenkin vain silloin, kun mainituista määräyksistä ei muuta johdu. Näyttövelvollisuus oikeudesta kansainvälisen sopimuksen mukaisiin etuuksiin on sillä, joka vaatii määräysten soveltamista.

Lähdeverolain 10 §:n mukaan lähdeveroa perittäessä on noudatettava lähdeverolain 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, jos tulon saaja ennen suorituksen maksamista esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. Selvityksenä tulon saaja voi esittää lähdeverokortin taikka ilmoittaa nimensä, syntymäaikansa ja mahdollisen muun virallisen tunnistetietonsa sekä osoitteensa kotivaltiossaan.

Lähdevero hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta

Lähdeverolain 10 b §:n mukaan poiketen siitä, mitä lähdeverolain 10 §:ssä säädetään, peritään hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta lähdeveroa sovellettavan verosopimuksen mukaisesti 15 prosenttia tai enemmän, jos maksaja on riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saajaan sovelletaan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä (yksinkertaistettu menettely). Jos verosopimuksen mukainen lähdeverokanta on alle 15 prosenttia, veromaatiedon lisäksi maksettaessa on oltava käytössä myös loppusaajatiedot, joka tulee antaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle. Käytännössä toimija on voinut periä heti lähdeverolain mukaisen 30 prosentin veron ja sitten, kun on ennen maksuvuoden päättymistä saanut tarvittavat loppusaajatiedot, oikaissut kausi-ilmoitustaan soveltaen alemmaa verosopimuksen mukaista verokantaa.

Selvityksenä osinkoa koskevien määräyksiä soveltumisen riittävän huolellisesta varmistamisesta pidetään sopimusta, jossa joko tilinhoitajayhteisö tai tilinhoitajayhteisön asiamies ja ulkomainen omaisuudenhoitaja sopivat hallintarekisteröidyn osakkeen säilyttämisestä. Sopimuksen mukaan tilinhoitajayhteisön asiakkaan, josta laissa käytetään nimitystä ulkomainen omaisuudenhoitaja, tulee ilmoittaa osingonjakoa varten osingon saajan verotuksellinen asuinvaltio sekä se, voidaanko saajaan soveltaa kyseisen verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä vai onko saaja mahdollisesti oikeudelliselta muodoltaan yhtiö, joka on verosopimuksessa poikkeuksellisesti suljettu näiden määräysten soveltamisalan ulkopuolelle.

Lisäksi omaisuudenhoitaja sitoutuu ilmoittamaan näissä olosuhteissa tapahtuneista muutoksista, minkä lisäksi omaisuudenhoitajan on pyydettyä ilmoitettava osingon saajan nimi, syntymäaika, mahdollinen muu virallinen tunnistetieto ja osoite kotivaltiossa sekä toimitettava asianomaisen valtion veroviranomaisen antama todistus osingon saajan verotuksellisesta asuinvaltiosta.

Lähdeverolaissa edellytetään siis, että osingosta peritään lähdevero hallintarekisteröidyn arvo-osuustilin ulkomaisen tilinhaltijan ilmoittaman veromaatiedon mukaisesti. Veromaatieto perustuu järjestelyyn, jossa säilytysketjun ensimmäinen ulkomainen säilyttäjäpankki ilmoittaa kotimaiselle säilyttäjäpankille asiakkaidensa verotuksellisen asuinvaltion ja sen, ovatko nämä asiakkaat oikeutettuja verosopimusten mukaiseen verokohteluun. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että tilinavauksen yhteydessä ulkomainen säilyttäjäpankki määrittää sen, säilytetäänkö arvo-osuustilillä osakkeita asiakkaille, joille maksettaviin tuotonmaksuihin ei sovelleta verosopimusta, tai jos loppuasiakkaat ovat oikeutettuja verosopimusetuihin, mikä verosopimus tulee sovellettavaksi. Yksi ulkomainen säilyttäjäpankki hallinnoi yleensä useita eri hallintarekisteröityjä arvo-osuustilejä, joilla säilytetään osakkeita eri verostatuksen omaaville loppuasiakkeille esimerkiksi veromaittain ryhmiteltyinä.

Tiedonvälityksen asiakkaiden verostatuksesta mahdollistaa hallintarekisteröintiin perustuva säilytysketju, jossa tieto loppusaajan verotuksellisesta asuinvaltiosta välittyy säilyttäjäportaiden välillä. Osinko maksetaan säilytysketjussa siten, että tieto seuraavasta maksunsaajasta on vain edellisellä, maksun eteenpäin välittävällä portaalla. Näin ollen tarkka tieto suorituksen lopullisesta saajasta on ainoastaan sillä säilyttäjällä, johon lopullisella saajalla on asiakassuhde.

Lisäksi edellytetään, että ulkomaisen omaisuudenhoitajan kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Omaisuudenhoitajasta on myös oltava osingonjakohetkellä merkintä Verohallinnon ylläpitämässä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä.

Tilinhoitajayhteisön tai tämän asiamiehen on lain 10 b §:n 4 momentin nojalla pyynnöstä toimitettava hallintarekisteröidyn osakkeen liikkeeseenlaskijalle 2 momentissa tarkoitettu sopimus tai siitä kopio siltä osin kuin sopimus sisältää 2 momentissa tarkoitettuja tietoja.

Lähdeverolain 10 c §:n mukaan merkintä ulkomaisesta omaisuudenhoitajasta ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin tehdään omaisuudenhoitajan hakemuksesta. Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot ja yhteystiedot. Lisäksi hakijan on vakuutettava, että sen tekemät hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttämistä koskevat sopimukset täyttävät 10 b §:n 2 momentin edellytykset.

Rekisteristä voidaan poistaa se, joka jättää olennaisella tavalla noudattamatta 10 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen sopimuksen ehtoja tai tiedonantovelvollisuuksia koskevia säännöksiä, sekä se, joka sitä pyytää. Rekisteriin voidaan jättää merkitsemättä hakija, jonka voidaan olettaa aiempien laiminlyöntien perusteella olennaisesti laiminlyövänsä edellä tarkoitettujen velvollisuuksien. Rekisteriin sovelletaan soveltuvin osin, mitä ennakkoperintälaissa säädetään ennakkoperintärekisteristä.

Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella annetaan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Kotivaltioksi ilmoitetaan kuitenkin osingon saajan kotivaltio. Lisäksi on annettava tieto siitä, onko osingonmaksun perusteena olevan osakkeen omistusoikeus hallintarekisteröity ja hallitaanko osaketta omaan vai toiseen lukuun.

Osinkoa koskevien määräysten soveltaminen

Lähdeverolain 10 b §:n 2 momentin 1 kohdassa edellytetään muun ohessa, että omaisuudenhoitaja vakuuttaa, että Suomen ja kyseisen valtion välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä sovelletaan osingon saajaan.

Tällä säännöksellä viitataan Suomen tekemissä verosopimuksissa yleisesti käytettyyn edellytykseen, että saaja on osinkoetuuden omistaja. Vanhemmissa verosopimuksissa sama sanotaan ilmaisulla ”saajalla on oikeus osinkoon” tai ”osinkoetuuden todellinen omistaja”. Nämä kaikki käsitteet vastaavat sopimuksen englanninkielisen version sanamuotoa ”beneficial owner”. Suomen tekemät verosopimukset ovat OECD:n malliverosopimuksen mukaisia ja niiden sanamuodot ja tulkinta vastaavat OECD:n malliverosopimuksen kommentaarin, jäljempänä *kommentari*, tulkintaa, jollei verosopimuksesta tai sen liitteenä olevasta pöytäkirjasta taikka yhteisymmärrysmuistiosta ilmene, että sopimuksen neuvottelijat ovat tietoisesti halunneet poiketa OECD:n malliverosopimuksen tulkinnasta.

Käsite osinkoetuuden omistaja otettiin OECD:n malliverosopimukseen 1995 selvennyksenä, koska se vastasi kaikkien jäsenvaltioiden pitkäaikaista yhteistä tulkintaa, siitä kuka on verosopimuksen mukaan oikeutettu verosopimuksen alemmaan verokantaan. Verosopimuksen mukainen alempi lähdeveron verokanta voidaan myöntää vain henkilölle, joka on osinkoetuuden omistaja ja jonka verotuksellinen asuinpaikka on verosopimusvaltiossa. Kommentaarin mukaan alemmaa verokantaa ei tule myöntää pelkästään sillä perusteella, että osingon välitön saaja on sopimusvaltiossa asuva henkilö, jos tämä toimii ainoastaan välittäjänä, asiamiehenä tai muuna edustajana. Tällöin ei voi syntyä kaksinkertaista kansainvälistä verotusta, koska edellä kuvattu välitön osingon saaja ei ole verovelvollinen osinkotulosta asuinvaltiossaan. Verosopimusten tarkoituksen ja tavoitteiden mukaisena ei siis pidetä sopimusetuuksien myöntämistä osakkeen ja osingon nimelliselle omistajalle silloin, kun se on erotettu taloudellisesta omistajuudesta. Tämä koskee erityisesti niitä valtioita, joissa omistajaksi ilmoitetaan ensisijaisesti nimellinen omistaja ("legal owner") eikä osinkoetuuden omistaja. Osingon välitön saaja ei ole osinkoetuuden omistaja silloin, kun saajan oikeutta käyttää tai saada osingot rajoittaa sopimukseen tai lakiin perustuva velvoite siirtää saatu maksu toiselle henkilölle. Tällainen velvoite syntyy yleensä oikeudellisista dokumenteista, mutta sen voidaan havaita olevan olemassa myös tapauksen tosiseikoista ja olosuhteista, joiden mukaan saajan oikeutta osinkoon rajoittaa selvästi sopimukseen tai lakiin perustuva velvoite siirtää saatu maksu toiselle henkilölle.

Voimassa olevien säännösten perusteella säilyttäjä on siis velvollinen huolellisesti selvittämään, voidaanko saajaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä, mikä pitää sisällään myös sen varmistamisen, että saaja on osinkoetuuden omistaja.

2.2 Kansainvälinen kehitys ja eräiden ulkomaiden lainsäädäntöä

2.2.1 FISCO-työryhmä ja komission suositus

Komissio antoi lokakuussa 2009 suosituksen (K(2009)7924 lopullinen) lähdeveron alentamiseen sovellettavista menettelyistä. Suosituksen taustalla olivat niin kutsutun Giovannini-työryhmän raportit *Crossborder clearing and settlement arrangements in the European Union* (2001) ja *Report on EU Clearing and Settlement* (2003) sekä niin kutsutun FISCO-asiiantuntijaryhmän (Fiscal Compliance Experts' Group) raportit *Fact-Finding Study on Fiscal Compliance Procedures Related to Clearing and Settlement within the EU* (2006) ja *Solutions to Fiscal Compliance Barriers Related to Post-Trading within the EU* (2007).

Suosituksessa lähdetään siitä, että lähdeveromenettelyt yksinkertaistuisivat olennaisesti, jos verosopimuksen nojalla alennettua lähdeverokantaa sovellettaisiin tulon lähteellä veronpalautusmenettelyn sijaan. Tämä vastaa Suomessa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Suosituksessa katsotaan, että tietyin edellytyksin EFTA-maihin sijoittautuneita säilyttäjiä olisi kohdeltava samoin kuin jäsenvaltioihin sijoittautuneita säilyttäjiä. Lisäksi suosituksessa todetaan, että jos säilyttäjien sallittaisiin välittää vain koostetietoja lähdeverokannoista toimeksiantoketjussa seuraavana olevalle säilyttäjälle, kaikki osapuolet saavuttaisivat tuntuvia säästöjä, mutta tietosuoja- tai kilpailuongelmilta vältyttäisiin, kun asiakkaiden tietoja ei välitettäisi säilyttäjältä toiselle.

Suosituksessa esitetään sijoittajaa lähinnä olevaa tiedotusasiamiestä veronpidätyksen suorittavaksi asiamieheksi. Tiedotusasiamehellä tarkoitetaan suosituksessa säilyttäjää, jolla on lähdejäsenvaltion antamat valtuudet tarkistaa sijoittajan oikeus alennettuun verokantaan ja välittää tämä tieto toimeksiantoketjun seuraavalle säilyttäjälle, jolloin tieto päättyy lopulta veronpidätyksen suorittavalle asiamiehelle. Veronpidätyksen suorittavalla asiamiehellä tarkoitetaan tiedotusasiamiestä, joka on saanut lähdejäsenvaltiolta valtuudet periä vero tuloa maksettaessa ja

soveltaa mahdollisesti alennettua verokantaa sekä tilittää peritty vero lähdejäsenvaltion veroviranomaiselle.

Kun toimeksiantoketjussa on useita tiedotusasiemiehiä, sijoittajaa lähinnä olevan tiedotusasiemiehen olisi tarkistettava, onko sijoittaja oikeutettu alennettuun verokantaan, ja toimitettava sijoittajakohtaiset tiedot lähdevaltiolle joko vuosittain tai pyynnöstä. Toimeksiantoketjun jokaisen tiedotusasiemiehen olisi välitettävä lähdeverokantaa koskevat koostetiedot ketjun seuraavalle tiedotusasiemiehelle, kunnes tieto päättyy veronpidätyksen suorittavalle asiamiehelle. Veronpidätyksen suorittavan asiamiehen olisi sovellettava alennettua verokantaa tulon lähteellä saamiensa lähdeverokantaa koskevien koostetietojen perusteella.

Mallissa edellytetään myös, että jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä yhteisön lainsäädännön ja kahdenvälisen verosopimusten tarjoamat tietojenvaihtomahdollisuudet ja tarkastettava joko yhdessä tai erikseen, noudattavatko rahoituksen välittäjät asetettuja velvoitteita. Jäsenvaltiot eivät ole pitäneet tätä edellytystä realistisena, ja se on yksi tärkeimmistä syistä, joiden vuoksi ne eivät ole ottaneet kyseistä järjestelmää käyttöön.

Komission viimeaikaisiin toimiin kuuluu pääomamarkkinaunionin toimintasuunnitelmassa verotuksen alueella kehitettävät lähdeverotuksen käytäntösäännöt. Luonnos käytäntösäännöistä on laadittu erillisessä projektiryhmässä vuoden 2017 keskivaiheilla. Käytäntösäännöissä keskitytään palautusmenettelyn tehostamiseen erityisesti kehittämällä ja ottamalla käyttöön sähköisiä menettelyjä.

2.2.2 OECD ja TRACE

Tammikuussa 2013 OECD julkaisi TRACE Implementation Package for the adoption of the Authorised Intermediary system -nimisen mallin valtioille, jotka haluavat soveltaa niin sanottua Authorised Intermediary ("AI") -järjestelmää. *Treaty Relief and Compliance Enhancement Group* eli TRACE-ryhmän mallissa on tavoitteena verosopimusten mukaisten etujen antaminen arvopaperin tuottoja maksettaessa sekä verotuksessa tarvittavien tietojen toimittaminen. Sijoittajia lähinnä oleva auktorisoitu, rekisteriin merkitty toimija tunnistaisi lopullisen sijoittajan ja lähittäisi säilytysketjun kautta osingonmaksajalle tiedon sijoittajien asuinvaltioista, jolloin ennakonpidätys tai lähdevero voitaisiin periä oikeamääräisenä ja nettomäärä maksaa välittömästi sijoittajalle. Säilyttäjä toimittaisi verotusta varten saajakohtaiset vuosi-ilmoitukset asiakkaiden osingoista ja niistä perityistä veroista kotimaisten säilyttäjien tapaan tulon lähdevaltion veroviranomaisille. Malli sisältää standardoidut menetelmät muun ohessa sijoittajan verotuksellisen asuinvaltion tunnistamiseksi sekä tietojen toimittamiseksi. Lisäksi toimitettavat tiedot on standardoitu.

Järjestelmän keskeisenä lähtökohtana on toimijoiden ankara vastuu virheellisten tietojen johdosta aiheutuneesta alipidätyksestä. Vastuun seuraamusten on katsottu asian luonteen vuoksi kuuluvan kansallisen lainsäädännön alaan.

Asiakkaaksi tuleva sijoittaja itse annettun ilmoituksen (*Investor Self-Declaration - ISD*), jonka perusteella selvitetään tämän verotuksellinen asuinvaltio. Säilyttäjän on tarkistettava ilmoitus ja varmistettava, että se on johdonmukainen asiakkaan muiden tietojen kanssa. Säilyttäjä ei voi vedota itse annettuun ilmoitukseen, jos se tai muu verosta vastuussa oleva tietää tai sillä oli syytä epäillä annettujen tietojen luotettavuutta. Ilmoitus on vaihtoehto kotipaikkatodistukselle ja asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa mahdollisista muutoksista.

Sijoittajaa lähinnä oleva säilyttäjä tekee arvopaperin liikkeeseenlaskijan asuinvaltion verohallinnon kanssa sopimuksen ja voi toimia hyväksyttynä tietoasiemiehenä sekä veroagenttina.

Mallin mukaan sama oikeusvaikutus voidaan saada myös siten, että säilyttäjä rekisteröityy arvopaperin liikkeeseenlaskijan asuinvaltion pitämään rekisteriin. Säilyttäjän tulee esittää selvitys siitä, että siihen sovelletaan rahanpesusäännöksiä (*Know Your Customer -rules, anti-money laundering rules*) ja että se on sijoittautunut sellaiseen valtioon, jossa ne ovat voimassa. Järjestelmään kuuluu myös ulkopuolisen ja riippumattoman tahon tekemä tarkastus. Hyväksytyllä säilyttäjällä on velvollisuus hankkia ulkopuolinen itsenäinen tarkastaja tarkastamaan, että hyväksytyin säilyttäjän järjestelmä toimii tarkoitetulla tavalla. Ulkopuolisen tekemä tarkastus nähdään vaihtoehtona sille, että useammasta kymmenestä valtiosta verotarkastajat tulevat tutkimaan samoja tietoja.

TRACE-mallin valmistelussa on alusta saakka ollut mukana Business and Industry Advisory Committee to the OECD - BIAC. BIAC on laaja-alainen kansainvälisen liiketoiminnan harjoittajien yhteistyöverokosto, jossa kaikki maanosat ja toimialat kattavasti ovat edustettuna. BIAC on OECD:n tärkeä yhteistyökumppani, jota kautta sen työskentelyyn välittyy kansainvälisen liiketoiminnan näkemys esitetyistä asioista. BIAC on hyväksynyt TRACE-järjestelmän ja on kannustanut toistuvasti valtioita sen käyttöön ottamisessa.

Kun TRACE-malli esiteltiin, sen käyttöönottoon sisältyi riskejä, jotka liittyivät pankeilla olevien asiakastietojen puutteellisuuteen sekä haluttomuuteen investoida tietokoneohjelmiin. Tilaanne on tältä osin olennaisesti muuttunut kansainvälisen automaattisen tietojenvaihdon kehityksen seurauksena. TRACE-mallia on myöhemmin päivitetty vastaamaan automaattisen tietojenvaihdon kehitystä, jolloin finanssilaitokset voivat käyttää osittain samoja jo käytössä olevia instrumentteja.

2.2.3 Kansainvälinen kehitys automaattisessa tietojenvaihdossa

Kansainvälinen automaattinen tietojenvaihto laajenee OECD:n heinäkuussa 2014 julkaiseman yhteisen raportointistandardin (*Common Reporting Standard - CRS*) mukaisesti. Tietojenvaihto alkoi syyskuussa 2017 koskien verovuoden 2016 tietoja. Tässä vaiheessa on mukana noin 50 lainkäyttöaluetta, mukaan lukien kaikki EU-valtiot, paitsi Itävalta, joka sai poikkeuksen aloittaa tietojenvaihdon 2018. Yhteensä noin 100 lainkäyttöaluetta on antanut poliittisen sitoumuksen finanssilitietojen automaattisesta tietojenvaihdosta. Suurin osa on liittynyt lokakuussa 2014 tehtyyn monenkeskiseen toimivaltaisten viranomaisten sopimukseen finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta (SopS 62/2015). Eräät lainkäyttöalueet ovat valinneet kahdenvälisen lähestymistavan. Suomi on tehnyt esimerkiksi Singaporen kanssa verosopimuksen nojalla kahdenvälisen toimivaltaisten viranomaisten välisen sopimuksen, joka sisältää samat asiat kuin edellä mainittu monenkeskinen sopimus. Euroopan unionissa samat säännökset sisältyvät neuvoston direktiiviin direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (virka-apudirektiivin pakollista automaattista verotietojenvaihtoa koskeva muutosdirektiivi) (COM(2013) 348 final), jäljempänä *virka-apudirektiivi*. Suomessa nämä on saatettu voimaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 b §:llä (1704/2015) ja 17 c §:llä (226/2016).

CRS:ssä ja virka-apudirektiivissä käytetty käsite finanssilaitos on hyvin kattava ja sisältää laajasti mahdolliset finanssivarojen säilytykset ja muun asiakkaan varojen hallinnoinnin. Määritelmän mukaan finanssilaitos tarkoittaa säilytyslaitosta, talletuslaitosta, sijoitusyksikköä tai määriteltyä vakuutusyhtiötä.

Lainkäyttöalueiden välillä vaihdetaan automaattisesti varoja ja pääomatuloja koskevia tilitietoja. Standardi edellyttää, että pankit ja muut finanssilaitokset tutkivat ja tunnistavat asiakkaansa ja näiden verotuksellisen asuinvaltion, keräävät näiden tilitiedot ja lähettävät nämä tiedot asuinvaltionsa verohallinnolle. Tämä verohallinto lähettää automaattisesti nämä tilitiedot näi-

den verovelvollisten asuinvaltioiden veroviranomaisille. Tiedot sisältävät myös asiakkaan veronumeron hänen verotuksellisessa asuinvaltiossaan, joten tieto voidaan yhdistää esimerkiksi suomalaisen verovelvolliseen. Tieto on kumulatiivisessa muodossa eli siinä on finanssilaitoksen hallussa olevat asiakkaan tilien saldotiedot 31.12. ja tilillä säilytyksessä oleville varoille kalenterivuonna maksettujen osinkojen, korkojen, myynti- ja lunastushintojen sekä muiden tuottojen yhteismäärätiedot. Kyseessä ovat siis finanssilaitoksen hallussa olevat tiedot sekä Suomesta että muualta saaduista tuloista.

2.2.4 Eräiden ulkomaiden lainsäädäntöä

Ruotsi

Ruotsissa lähdevero on mahdollista periä suoraan verosopimuksesta johtuvan alemman verokannan mukaisesti yleisen 30 prosentin lähdeveron sijasta. Poikkeuksena tästä ovat Sveitsissä vakinaisesti asuvat henkilöt, joiden on haettava verosopimuksen mukaisia etuja palautusmenettelyssä. Aempaa verokantaa voi soveltaa Ruotsin arvopaperikeskus, jäljempänä *VPC* ja kotimainen hallintarekisteröinnin hoitaja. Verosopimuksen ja sen alemman verokannan soveltaminen edellyttää, että osingon saajan asuinvaltio selviää saatavilla olevista tiedoista. Maksettaessa osinkoja ulkomaiselle hallintarekisteröinnin hoitajalle voidaan soveltaa Ruotsin ja rekisteröinnin hoitajan kotivaltion verosopimusta, kun rekisteröinnin hoitaja on sitoutunut toimittamaan *VPC*:lle pyydettäessä loppusaajatiedot osakkeenomistajasta. Lopullisen osingon saajan kotimaan ja Ruotsin välistä verosopimusta voidaan soveltaa, jos viranomaisille toimitetaan tarvittavat tiedot. Mikäli lähdevero on peritty virheellisesti, verosta on vastuussa veron perimiseen velvollinen eli joko *VPC* tai kotimainen rekisteröinnin hoitaja. Jos ulkomainen hallintarekisteröinnin hoitaja toimii antamiensa sitoumusten vastaisesti, veroviranomainen voi kieltää alennetun verokannan soveltamisen kyseiselle taholle osinkoja maksettaessa.

Jos verosopimusetuja ei ole myönnetty osinkoa maksettaessa, osingon saaja voi hakea niitä verohallinnolta. Haku aika on viisi vuotta osingonjakoa seuraavan vuoden alusta laskettuna.

Norja

Norjassa osakkeenomistaja, jonka verotuksellinen kotipaikka on ulkomailla, on velvollinen maksamaan osingosta lähdeveroa 25 prosenttia, jollei verosopimuksen nojalla voida periä aempaa veroa. Kun osinkoa maksetaan Norjan arvopaperikeskukseen, jäljempänä *VPS:ään* rekisteröidyille osakkeille, osinkoa jakava yhtiö perii veron sijoittajien arvopaperitilillä olevien omistajan tietojen perusteella. Tietyin edellytyksin ulkomailla asuva osakkeenomistaja ja hallintarekisterin hoitaja voi rekisteröidä alemman verosopimuksen mukaisen lähdeveroprosentin näille tileille. Hallintarekisteröity tili voidaan rekisteröidä alemmalla verokannalla, kun veroviranomaiset ovat hyväksyneet sen ja hallintarekisteröinnin hoitaja on sitoutunut toimittamaan pyynnöstä selvityksen verosopimuksen soveltamisen edellytyksistä ja sitä tukevista asiakirjoista. Jos osakeomistusta ei ole rekisteröity *VPS:ään*, osakkeenomistajan on annettava osinkoa jakavalle yhtiölle selvitys siitä, että osakkeenomistajalla on oikeus alennettuun verokantaan tai vapautukseen lähdeverosta.

Norjassa osakkeen liikkeeseenlaskija on ollut aina vastuussa veron oikeamääräisestä perimisestä sekä osinkotulon ja siitä perityn veron raportoinnista veroviranomaiselle. Verovastuuta koskevia määräyksiä on muutettu 1.1.2017 lukien. Uusien sääntöjen mukaan osinkoa jakava yhtiö on edelleen vastuussa osingosta menevän lähdeveron oikeamääräisestä perimisestä, mutta osinkoa jakava yhtiö ei kuitenkaan ole vastuussa silloin, kun se tai sen puolesta toiminut palveluntarjoaja on noudattanut vaadittua huolellisuutta eikä ole laiminlyönyt velvollisuuttaan tutkia verosopimuksen soveltamisen edellytyksiä.

Norja on myös muuttanut verosopimuksen mukaisen alennetun verokannan soveltamiseen liittyviä hyväksymis- ja selvitysvaatimuksiaan. Nämä uudet vaatimukset tulevat sovellettavaksi 1.1.2019 lukien. Uudet säännöt vastaavat VPS:ään rekisteröityihin osakkeisiin sovellettua hallinnollista käytäntöä, mutta ne ovat rajoittavammat ja niiden soveltamisala on laajempi, koska niitä sovelletaan myös osakkeisiin, joita ei ole rekisteröity VPS:ään. Säilyttäjät joutuvat myös hakemaan uudestaan lupaa säilyttää hallintarekisteröityjä osakkeita VPS:n alempaan verokantaa oikeuttavalla tilillä.

Uudet säännöt edellyttävät, että ne säilyttäjät, joilla on lupa rekisteröidä hallintarekisteröityjä varoja alempaan verokantaan oikeuttaville tileille, joutuvat uusimaan lupansa, koska vanhat luvat vanhenevat. VPS:ään rekisteröityjen osakkeiden osalta tulee uusia selvitysvaatimuksia, jotka tilinhoitajayhteisön tai säilytisyhteisön on saatava osakkeenomistajalta ennen kuin osakkeet voidaan merkitä sellaiselle VPS-tilille, jonka lähdeverokanta on alle 25 prosenttia. VPS:lle rekisteröimättömistä osakkeista osinkoa jakava yhtiö voi ottaa huomioon 25 prosentin lähdeveroa alemman verokannan, jos yhtiö on saanut osakkeenomistajalta vaaditun selvityksen.

Yhtiömuotoinen osakkeenomistaja, joka ei ole aiemmin hakenut veroviranomaisilta lähdeveron palautusta, voi hakea erityistä hyväksyntää alemman verokannan soveltamiseksi joko verosopimuksen soveltamisen tai Norjan suorasijoitusosinkojen vapautuksen edellytysten täytymisestä. Jos hyväksyntää ei ole haettu ennen osingonmaksua, ulkomaiselta yhtiömuotoiselta osakkeenomistajalta on perittävä 25 prosentin lähdevero ja sen on veroedut saadakseen tehtävä veroviranomaisille hakemus ylimääräisen lähdeveron palauttamisesta. Hyväksyntä pysyy voimassa, kunnes olosuhteissa tapahtuu veroetuuden myöntämisen kannalta olennainen muutos.

Tanska

Tanska on perinteisesti soveltanut lähdeveron palautusmenettelyä. Lähdevero Tanskassa on 27 prosenttia. Verosopimuksen mukaisen verokannan on saanut hyväkseen veroviranomaisille tehdyllä hakemuksella. Alemman verokannan soveltaminen tuloa maksettaessa on ollut mahdollista vain tiettyjen yhteisöjen tai tulonsaajien osalta. Palautushakemuksen voi Tanskassa tehdä vain sähköisessä muodossa. Viime vuosina Tanska on saanut julkisuutta lähdeveron palautushakemuksilla tehdyistä onnistuneista petoksista, joilla Tanskan valtiolta on saatu laittomasti huomattavia summia. Tämän johdosta Tanska joutui jopa pysäyttämään palautushakemusten käsittelyn.

Tanskassa julkaistiin kesäkuussa 2017 raportti osingonjaon lähdeverotuksesta (Rapport om administration af udbyttebeskatning). Raportissa ehdotetaan kolmea mallia ja lisäksi Finans Danmark (tanskalaisten pankkien ja rahoituslaitosten edunvalvoja) on tehnyt oman raportissa mukana olevan ehdotuksensa.

Kaikissa kolmessa työryhmän mallissa netto-osingon saaminen perustuu ennakkoon tapahtuvaan rekisteröintiin. Kaikki mallit perustuvat myös tosiasiallisen omistajan -konseptiin (beneficial owner) eli esimerkiksi verosopimuksen alennettua lähdeveroa ei olisi mahdollista saada osakelainauksella saaduille osakkeille maksetusta osingosta. Mallit I, II ja III edellyttävät yksittäisen osakkeenomistajan rekisteröitymistä ennen osingonmaksua. Tällöin osingonmaksuhetkellä on käytettävissä selvitys osinko-oikeuden omistajasta ja hänen asuinvaltiostaan. Malli II mahdollistaa lisäksi hallintarekisteröityjen eri veroprocentin omaavien niin sanottujen laaritulien rekisteröinnin. Mallit rajoittavat myös lähdeveronpalautusten hakemista. Mallit I ja II estävät sen kokonaan ja mallissa III sovellettaisiin voucher-tyyppistä menettelyä palautusten

käsittelyssä. Raportissa katsotaan, että malli III mahdollistaisi palautuspetokset, joten siihen suhtaudutaan varauksellisesti.

Finans Danmarkin malli sisältää työryhmän mallien II ja III mukaisia elementtejä. Finans Danmarkin malli mahdollistaa hallintarekisteröidyille osakkeille verosopimuksen mukaisen lähdeveron osinkoa maksettaessa. Finans Danmarkin mallin katsotaan sisältävän myös heikkouksia malleihin II ja III nähden, koska se ei edellytä osingon saajaa rekisteröitymään ennakkoon ja malliin sisältyvä mahdollisuus lähdeveron palautukseen heikentää mallin luotettavuutta.

Mallien tarkastelussa mahdollisten veromenetysten estämisellä on suuri paino. Mallia I pidetään välittömästi valvonnan kannalta parhaimpana. Siinä veroviranomaiset saavat rekisteröinnin kautta suoraan loppusaajatiedot ja voivat tutkia rekisteröinnin perusteita. Malli III ja Finans Danmarkin malli voivat johtaa suureen määrään lähdeveron palautushakemuksia. Tämä aiheuttaa riskin, että kaikkia tapauksia ei voida tutkia huolellisesti ja käsitellä edellytetyissä määrärajoissa. Lisäksi molemmissa malleissa veroviranomaisten on työlästä varmistaa, onko osingon saaja oikeutettu verosopimuksen mukaisiin etuihin.

Irlanti

Irlanti soveltaa järjestelmää, joka vastaa hyvin pitkälle kansainvälisiä suosituksia. Siinä on sekä hyväksytty välittäjä Qualifying Intermediary (QI) että veroagentti Authorised Withholding Agent (AWA). Irlantilainen yhtiö on velvollinen perimään lähdeveron jakaessaan osinkoa ja tilittämään veron verohallinnolle. Osinkoa jakavan yhtiön puolesta voi myös toimia valtuutettu veroagentti. Tällöin osinkoa jakava yhtiö maksaa brutto-osingon kokonaisuudessaan veroagentille ja vapautuu vastuusta. Samalla veroagentti ottaa yhtiölle kuuluvat velvollisuudet veron perimisestä, sen oikeellisuudesta, veron tilittämisestä veroviranomaisille sekä raportointivelvollisuuden täyttämisestä.

Ennen kuin verosopimuksen mukaista alennettua verokantaa voidaan soveltaa, osinkoa maksavan yhtiön tai veroagentin on varmistettava, että ulkomailla asuva henkilö on antanut hyväksytyllä lomakkeella vakuutuksen sekä tätä tukevalla selvityksellä osoittanut olevansa oikeutettu verosopimuksen mukaiseen alennettuun verokantaan. Vakuutuksen vastaanottaja eli osinkoa jakava yhtiö, veroagentti tai hyväksytty välittäjä on velvollinen tutkimaan ilmoituksen ja tarkastamaan, että lomake on kokonaan täytetty samoin kuin varmistumaan siitä, että ei ole perusteita epäillä ilmoituksen oikeellisuutta. Jos osinko maksetaan valtuutetun välittäjän kautta tai valtuutettujen välittäjien ketjun kautta, tätä dokumentaatiota ei edellytetä annettavan osinkoa jakavalle yhtiölle tai veroagentille. Tällöin vaadittu selvitys tulee antaa sille valtuutetulle välittäjälle, joka maksaa osingon suoraan osakkeen omistajalle. Vakuutus annetaan säilyttäjätietojen sijoittajaa lähinnä olevalle hyväksytylle välittäjälle, joka ilmoittaa ketjussa seuraavalle maksettavan netto-osingon määrän. Seuraava säilyttäjä välittää vastaavan tiedon eteenpäin veroagentille tai osinkoa jakavalle yhtiölle.

Saksa

Saksassa osingoista peritään pääomatulon lähdeveroa 25 prosenttia riippumatta siitä, onko osingon saaja yleisesti verovelvollinen vai rajoitetusti verovelvollinen. Jos osakkeita sallitaan säilytettävän yhteissäilytyksessä, velvollinen perimään lähdeveron on maksuagentti, jolla tarkoitetaan luotto- tai rahoituslaitosta, jonka säilytyksessä osakkeet ovat tai joka hallinnoi niitä. Jos osakkeita ei ole sallittu säilyttää kollektiivisesti, lähdeveron perimiseen velvollinen on liikkeeseenlaskija. Maksuagentin tai liikkeeseenlaskijan on tilitettävä peritty vero seuraavan

kuukauden 10 päivään mennessä sekä samalla annettava asianmukainen kausi-ilmoitus. Osingon saajalle on myös annettava todistus peritystä verosta.

Jos osingon saajan asuinvaltio on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Saksalla on voimassa verosopimus, osingon saaja voi hakea lähdeverosta liikaa perityn määrän palautusta. Hakemus tehdään keskitetysti yhdelle veroviranomaiselle (Federal Central Tax Office), joten Saksalla on kansainvälisten suositusten mukaisesti käytössä yksi palvelupiste. Palautusta on haettava osingonjakoa seuraavan neljän kalenterivuoden kuluessa.

Itävalta

Itävallassa osingoista peritään luonnolliselta henkilöltä pääomatulon lähdeveroa 27,5 prosenttia. Veron perimisestä vastaa liikkeeseenlaskija. Jos osingon saajan asuinvaltio on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Itävallalla on voimassa verosopimus, osingon saaja voi hakea lähdeverosta liikaa perityn määrän palautusta. Hakemus tehdään keskitetysti yhdelle veroviranomaiselle (Finanzamt Bruck-Eisenstadt-Oberwart Tax Office), joten Itävallalla on kansainvälisten suositusten mukaisesti käytössä yksi palvelupiste. Palautusta on haettava osingonjakoa seuraavan viiden kalenterivuoden kuluessa.

2.2.5 Yhteenveto

Verosopimuksissa sovitaan muun ohessa kansallista osinkojen lähdeveroa alemmista veroprosenteista. Nämä verosopimuksen mukaiset edut voi saada pääsääntöisesti joko osinkoa maksettaessa tai erillisellä hakemuksella palausmenettelyn kautta. Useissa valtioissa sovelletaan osittain molempia menetelmiä. Yleensä ulkomaille maksettaviin osinkoihin sovelletaan eri maissa sisäistä verokantaa, jota voidaan alentaa verosopimuksen edellyttämälle tasolle hakemusteitse jälkikäteen ja vain eräissä poikkeuksellisissa tilanteissa verosopimusta voidaan soveltaa jo osingon maksuhetkellä.

Pohjoismaista Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa verosopimusetuudet saa pääsääntöisesti osinkoa maksettaessa ja palautusmenettelyä on pidettävä järjestelmää täydentävänä menettelynä. Irlannissa sovelletaan yleisesti veroagenttijärjestelmää, jossa lähdeveron perimisestä vastaavat hyväksytyt veroagentit. Alkujaan yhdysvaltalaisessa järjestelmässä liikkeeseenlaskija maksaa brutto-osingon veroagentille, joka saa hyväksytyynä tiedotusasiamiehenä toimivalta säilyttäjältä vaadittavat tiedot osingon saajasta. Liikkeeseenlaskija on vapautettu lähdeverovastuusta silloin kuin osinko maksetaan veroagentin kautta. Tanskassa ja muualla Euroopassa sovelletaan pääsääntöisesti palautusmenettelyä. Palautusmenettelyä on pidettävä resursseja sitovana ja viimeaikaiset esimerkit osoittavat, että se on myös hyvin haavoittuva tekaistuilla hakemuksilla tehdyille petoksille.

2.3 Nykytilan arviointi

Verohallinto on 5.7.2010 antanut Hallintarekisteröidyille osakkeenomistajille maksettujen osinkojen lähdeveromenettelyn yleisanalyysi -nimisen raportin. Siinä olivat selvityksen kohteena vuosina 2005—2008 maksetut osingot.

Raportin mukaan verovalvonnan näkökulmasta keskeisimpänä havaintona voidaan todeta, että verotuksen lopputuloksen oikeellisuuden valvominen on hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien osalta erityisen vaikeaa, osin mahdotonta. Lähtökohtaisena ongelmana on arvoosuusjärjestelmän käytännössä viranomaissalainen omistuksen hallintarekisteröinti. Hallintarekisteröidyssä omistuksessa verovalvontaa varten tarvittavat tiedot ovat ulkomailta, usein maissa, joista pankkitietoja on käytännössä erittäin vaikea saada verotusta varten. Verovalvon-

taa vaikeuttavat lisäksi lähdeveron yksinkertaistettu menettely ja osin epäselväksi koettu verovastuu.

Raportin laatinut selvitystyöryhmä ehdottaa muun ohessa, että yksinkertaistetusta menettelystä luovutaan, laiminlyöntimaksua kehitetään ja verovastuita selkeytetään siten, että jollakin osapuolella on aina myös taloudellinen verovastuu.

Selvitystyöryhmä toteaa, että lopputuloksen oikeellisuuden valvontaa ei voida jättää yksin yhtiöiden ja tilinhoitajien vastuulle. Verohallinto tarvitsee toimivaa ja kustannustehokasta valvontaansa varten kaikkien osinkotuloja saaneiden tiedot. Tiedot olisivat tarpeen myös kansainvälistä veroyhteistyötä varten. Kansainvälinen tietojenvaihto palvelisi myös Suomen verovalvontaa. Se, että saajat tosiasiallisesti ovat vuosi-ilmoituksen mukaisesta verotusmaasta, tulee tehokkaimmin valvotuksi saajavaltion veroviranomaisten toimesta. Suomi voi olettaa saavansa tiedon, mikäli annetut vertailutiedot sisältävät virheellisiä tulkintoja. Suomen veroviranomaisille on käytännössä mahdotonta massaluonteisesti tutkia, ovatko esimerkiksi Ruotsin lähdeverolla perityt saajat tosiasiallisesti sinne verovelvollisia.

Vuoden 2006 lainmuutoksen valmistelun yhteydessä oletettiin, että rekisteriin merkittyjen toimijoiden osalta olisi mahdollista tehdä rajattuja tietopyyntöjä. Selvityksen yhteydessä kuitenkin havaittiin, että rekisteriin merkittyjen toimijoiden määrä on suhteellisen vähäinen ja niiden kautta tapahtuneet osingonmaksut niin suuria, ettei verovalvonnan näkökulmasta ole mahdollista rajata tiedusteluja vain pieniin otantoihin. Verotarkastuksissa saatu tieto on ollut puutteellista ja epäyhtenäisessä muodossa, mikä on estänyt tehokkaan resurssien kohdistamisen. Käytännössä kohtuullisesti toimiva järjestelmä edellyttäisi joka tapauksessa sitä, että rekisteriin merkitty toimija kokoaisi tiedot itselleen osingonjakohetken jälkeen, viimeistään vuosi-ilmoituksen antamisen aikaan. Käytännössä yksinkertaistettu menettely säästää suomalaisten tilinhoitajien työtä vuosi-ilmoituksen antamisen yhteydessä.

Verohallinnon raportista ilmenee, että vuonna 2005 tehty uudistus osinkojen lähdeveromenettelyyn on ollut ongelmallinen verovalvonnan kannalta. Koska Verohallinto ei ole voinut saada kattavasti tietoa hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavien henkilöllisyydestä, se ei ole pystynyt varmistamaan heidän kaikkien oikeutta verosopimuksissa sovittuihin veroetuihin. Lisäksi saajatietojen puutteellisuus on ollut ongelmallista lähdeveron palautushakemusten käsittelyn kannalta. Saajatietojen puuttuessa Suomi ei myöskään ole voinut vastata tyhjentävästi kansainvälisten sitoumusten nojalla tehtyihin muiden maiden verohallintojen tietopyyntöihin.

Verohallinnon tekemän selvityksen jälkeen jälkiverotusaika on lyhennetty viidestä vuodesta kolmeen vuoteen osingonjakoa seuraavasta verovuodesta lukien. Koska tietojen saaminen kestää hyvin kauan ja saadut tiedot joudutaan koostamaan hyvin heterogeenisistä vastauksista, puuttuvia loppusaajatietoja tulisi nykyään pyytää hyvin nopeasti vuosi-ilmoitusten antamisen jälkeen. Koska jälkikäteen tapahtuva loppusaajatietojen selvittäminen on kaikille osapuolille työlästä ja hankalaa, järkevintä olisi, että Verohallinto saisi osingon saajia koskevat tarvittavat tiedot vuosi-ilmoituksella. Jälkikäteen tapahtuvaa verovalvontaa ei voida enää lyhentyneen jälkiverotusajan johdosta tehdä samalla tavalla kuin yksinkertaistetusta menettelystä päätettäessä vuonna 2006.

Loppusaajatiedot ovat myös tarpeellisia selvitetäessä hakijan oikeuksia lähdeveron palautukseen. Lähdeveron palautushakemusten käsittely on hyvin haavoittuvainen petoksille. Julkisuuksessa olleiden tietojen mukaan eräät valtiot ovat menettäneet huomattavia summia petoksella tehtyjen lähdeverojen palautushakemuksilla. Tällaisia valtioita on muiden ohessa Saksa, joka on menettänyt noin 7,2 miljardia euroa, Tanska noin 1,7 miljardia euroa, Belgia noin 300 miljoonaa euroa sekä Itävalta vähintään 100 miljoonaa euroa. Palautushakemusten käsittely

tely nopeutuisi ja oikeellisuuden selvittäminen tehostuisi huomattavasti, jos Verohallinnolla olisi laajasti tiedossa osingon saajien henkilötiedot.

Ongelmalliseksi on koettu myös verovastuun rajoittuneisuus. Esimerkiksi TRACE-mallin mukaan säilyttäjät ovat vastuussa laiminlyönneistään johtuneista veromenetyksistä. Suomessa vastuu on yksinomaan liikkeeseenlaskijalla.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa Verohallinnon mahdollisimman kattava tiedonsaanti hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista lopullisista edunsaajista ja siten lisätä hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavien osinkojen verotuksen oikeellisuutta sekä osinkojen maksuhetkellä että jäljempänä tapahtuvassa liikaa perityn lähdeveron palautusmenettelyssä. Samalla selkeytetään sääntöjä ja rationalisoidaan lähdeverojen perimistä koskevaa prosessia sekä lisätään oikeusvarmuutta kaikille osapuolille.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotetaan, että kansainvälisen sopimuksen soveltamisen edellytyksenä olisi aina, että osingon maksaja varmistaa, että osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Tämä tapahtuisi siten, että osingon maksuhetkellä osakkeen säilyttäjä, joka olisi rekisteröitynyt perustettavaan säilyttäjärekisteriin ja joka on tutkinut ja tunnistanut asiakkaansa, voisi ilmoittaa perittävän alennetun lähdeveron määrän niin kuin nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaan, mutta aiemmasta poiketen rekisteröitynyt säilyttäjä olisi tällöin aina sitoutunut toimittamaan loppusaajatiedot vuosi-ilmoitusta varten ja vastaisi näiden tietojen oikeellisuudesta. Ilmoittamalla alemman verokannan mukaisen veron rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuu toimittamaan loppusaajatiedot. Rekisteröitymättömän säilyttäjän osalta alemman verokannan soveltaminen edellyttäisi, että loppusaajatiedot olisivat maksajan käytettävissä osingonjakohetkellä ja osingon maksaja vastaisi aina tietojen oikeellisuudesta. Verohallinto saisi tällöin kattavasti tietoja hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista henkilöistä.

Sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevat säännökset että yleinen tietojenvaihtostandardi edellyttävät, että pankit ja muut finanssilaitokset tuntevat ja tunnistavat asiakkaansa, joten loppusaajatietojen toimittamista on pidettävä kohtuullisena vaatimuksena. Lisäksi yleinen tietojenvaihtostandardi edellyttää asiakkaan verotuksellisen asuinvaltion selvittämistä.

Ennakkoperintälakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta olisi toimitettava 50 prosentin ennakonpidätys, mikäli maksajalla ei ole osingon saajan tietoja ja maksaja tai säilyttäjä tietää, että osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Lisäksi edellytettäisiin, että rekisteröitynyt säilyttäjä olisi aina sitoutunut toimittamaan kaikkien osingon saajien loppusaajien tiedot vuosi-ilmoitusta varten, jollei sijoittaja ole kieltänyt tietojen luovuttamista. Tällöin olisi joka tapauksessa ilmoitettava vuosi-ilmoitusta varten osingon saajan asuinvaltio. Jos rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole tietoa siitä, että osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen henkilö, mutta henkilö ei salli loppusaajatietojen lähettämistä, osingosta olisi perittävä 35 prosentin lähdevero. Samoin tulisi menetellä, jos rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole loppusaajatietoja osingon maksuhetkellä. Tämän säännöksen tarkoitus olisi kannustaa sellaista henkilöä, jonka asuinvaltion kanssa Suomella ei ole verosopimusta, sallimaan loppusaajatietojensa toimittaminen Verohallinnolle. Jos loppusaajatiedot toimitetaan, osingon saajaan voidaan soveltaa lähdeverolain 7 §:n 1 momentin säännöksiä.

Lisäksi ehdotetaan, että hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttäjien olisi rekisteröidyttävä perustettavaan säilyttäjärekisteriin. Muutos aiempaan ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin ei olisi pelkästään tekninen, vaan rekisteröityneen säilyttäjän oikeudet ja velvollisuudet muuttuisivat olennaisesti. Rekisteröinti olisi säilyttäjän yksiselitteinen tahdonilmaisu sitoutumisesta noudattamaan rekisteröityneelle säilyttäjälle asetettuja velvollisuuksia ja samalla se saisi eräitä oikeuksia. Tästä syystä edellytetään, että myös ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä jo olevat säilyttäjät joutuvat rekisteröitymään säilyttäjärekisteriin. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin päättyisi, kun siihen kuulumisella ei olisi enää oikeusvaikutuksia. Verohallinnon ylläpitämässä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä on lähes 200 säilyttäjää. Käytännössä Verohallinnon olisi tarkoituksenmukaista lähestyä lain muutosten hyväksymisen jälkeen nyt rekisteriin merkittyjä säilyttäjiä kertomalla tehdyistä muutoksista ja niiden vaikutuksista säilyttäjiin ja esittää niille rekisteröitymistä säilyttäjärekisteriin. Ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan rekisteriin voisi rekisteröityä kuusi kuukautta ennen lain soveltamisen aloittamista.

Hallintarekisteröidyille osakkeille maksetun osingon loppusaajaa koskevan tiedon toimittaisi sijoittajaa lähinnä oleva säilyttäjärekisteriin rekisteröitynyt säilyttäjä. Rekisteröitynyt säilyttäjä voisi ottaa välitettäväkseen rekisteröitymättömän säilyttäjän asiakkaan tiedot osingon maksuhetkellä samalla tavalla kuin oman asiakkaansa tiedot. Tällöin se sitoutuisi toimittamaan tämän osingon saajan loppusaajatiedot vuosi-ilmoitusta varten, ottaisi vastuun tietojen oikeellisuudesta ja joutuisi varmistamaan, että sillä on tarvittaessa käytettävissä Verohallinnon tarvitsemat muut tiedot. Jos rekisteröitynyt säilyttäjä välittää osingonmaksuhetkellä rekisteröitymättömän säilyttäjän antamia osingon saajan tietoja, sen katsotaan ottaneen vastatakseen näiden tietojen oikeellisuudesta.

Rekisteröityneen säilyttäjän olisi aina huolellisesti tutkittava ja tunnistettava asiakkaansa ja selvitettävä tämän verotuksellinen asuinvaltio ja asianomaisen verosopimuksen soveltamisen edellytykset. Tällainen selvittäminen voisi tapahtua myös osingon saajan itse antaman ilmoituksen perusteella (Investors Self-Declaration - ISD), jos se on riittävän luotettavasti dokumentoitu ja johdonmukainen säilyttäjän hallussa olevien muiden osingon saajaa koskevien tietojen kanssa ja siitä selviävät Verohallinnon tarvitsemat tiedot.

Rekisteröityneiltä säilyttäjiltä saatavan tiedon oikeellisuuden parantamiseksi ehdotetaan, että säilyttäjä vastaisi eräissä tilanteissa lähdeverosta, joka jää perimättä tai ennakonpidätyksestä, joka jää toimittamatta. Tämä koskisi tilanteita, joissa säilyttäjä on laiminlyönyt velvollisuutensa selvittää huolellisesti osingon saajan tiedot ja oikeuden alennettuun veroon tai joissa säilyttäjä on jättänyt vuosi-ilmoitustiedot toimittamatta tai antanut ne olennaisesti puutteellisena eikä niitä kehotuksesta huolimatta ole täydennetty.

Tämä vastuu verosta olisi näissä tilanteissa ensisijainen osingon maksajan vastuuseen nähden, mutta ei luonnollisestikaan poistaisi maksajan vastuuta. Osingon maksajan tulisi aina selvittää, että sitä lähinnä oleva säilyttäjä kuuluu säilyttäjärekisteriin. Samoin rekisteröityneiden säilyttäjien on aina varmistettava, että sen kautta tietoja toimittava säilyttäjä kuuluu osingonjakohetkellä säilyttäjärekisteriin ja samoin kuin se säilyttäjä, jolle se antaa osingonjakotietoja edelleen liikkeeseenlaskijalle toimitettavaksi.

Käytännössä esitetty vastuun lisäys ei poikkeaisi jo olemassa olevasta säilyttäjän siviilioikeudellisesta vastuusta maksajalle. Jos säilyttäjä ei pysty luotettavasti varmistamaan osingon saajan oikeutta verosopimuksen mukaisiin etuihin, säilyttäjän on vapautuakseen mahdollisesta verovastuusta ohjattava osingon saaja hakemaan palautusta Verohallinnolta.

Jos Suomessa yleisesti verovelvollisen henkilön saamasta osinkotulosta on pidätetty 50 prosentin ennakonpidätys, henkilön tulee ilmoittaa saamansa osinko tulon maksuvuotta seuraavana vuonna veroilmoituksellaan ja selvittää osingosta toimitetun ennakonpidätyksen määrän. Tällöin hänen saamansa osinko katsotaan normaalisti veronalaiseksi tuloksi ja pidätetty ennako luetaan hyväksi maksettuna verona.

Loppusaajatiedot rekisteröityneeltä säilyttäjältä vuosi-ilmoitusta varten

Koska kattavan tiedon puuttuminen hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista lopullisista edunsaajista on monesta syystä ongelmallista, ehdotetaan alennetun verokannan soveltamisen edellytykseksi, että tiedot kaikista hallintarekisteröidystä osakkeista osinkoa saavista henkilöistä annetaan aina vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle.

Säilyttäjän rekisteröityessä säilyttäjärekisteriin se samalla sitoutuisi antamaan tiedot vuosi-ilmoitusta varten osingonjakohetkellä välittämistään tiedoista sekä tiedot osingon loppusaajista. Kun otetaan huomioon, että noin puolesta hallintarekisteröidyistä osakkeista maksetuista osingoista säilyttäjät antavat jo nyt loppusaajatiedot osingon maksajalle edelleen vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle toimitettavaksi, ei tätä ole aiheellista muuttaa. Sen sijaan ehdotetaan rekisteröityneelle säilyttäjälle vaihtoehtoista mahdollisuutta antaa tiedot suoraan Verohallinnolle. Rekisteröityneen säilyttäjän olisi siis annettava tiedot joko liikkeeseenlaskijalle tai suoraan Verohallinnolle. Säilyttäjän valinta ilmoituksesta koskisi kaikkia saman liikkeeseenlaskijan verovuonna maksamia osinkoja.

Rekisteröityneen säilyttäjän olisi ilmoitettava kaikkien niiden osingon saajien loppusaajatiedot, joista se ottaa vastuun eli sekä sen suoraan asiakassuhteessa olevista osingon saajista tai siihen sopimussuhteessa olevan rekisteröitymättömän säilyttäjän asiakkaista. Lisäksi säilyttäjän tulisi ilmoittaa niiden rekisteröityneiden säilyttäjien yksilöintitiedot, joiden osingonmaksutietoja se on osingon maksuhetkellä välittänyt sekä sen rekisteröityneen säilyttäjän yksilöintitiedot, jolle edellä mainitut osingonmaksutiedot on ketjussa välitetty edelleen tilinhoitajalle tai liikkeeseenlaskijalle ilmoitettavaksi. Tietoihin tulisi sisältyä välitetyt tiedot osakkeiden määrästä ja niistä perittävistä veroista. Ilmoituksessa tulisi olla osingon saajan tunnistetiedot kuten nimi, syntymäaika, verotunniste asuinvaltiossa, jos sellaisia myönnetään, sekä oikeushenkilöiden oikeudellinen muoto. Lisäksi tulisi ilmoittaa verotuksellinen asuinvaltio ja kotiosoite sekä muut vastaavat Verohallinnon määräämät tiedot. Verohallinto voi päätöksellään rajoittaa ilmoitusvelvollisuutta, jos siihen on aihetta.

Ilmoitus olisi annettava sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen Verohallinnon myöhemmin vahvistamassa muodossa. Ilmoituksen ja sen sisällön tulisi mahdollisimman hyvin sopia yhteen rajat ylittävässä osakkeiden säilytyksessä noudatettujen käytäntöjen kanssa sekä ottaa huomioon kansainvälinen kehitys OECD:ssä (mukaan lukien TRACE-malli) ilman, että verotuksen oikeellisuus vaarantuisi tai että tietojen käytettävyys heikkenisi.

Useamman vaihtoehtoisen menettelytavan käyttäminen vuosi-ilmoitusta annettaessa voi olla ongelmallista tietojen täsmäytyksen kannalta. Toisaalta Verohallinnon kannalta ei pitäisi olla eroa sillä, tuleeko tieto suoraan säilyttäjältä vai maksajalta, jos se annetaan sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen samassa muodossa. Maksajan olisi vuosi-ilmoituksessaan yksilöitävä rekisteröityneet säilyttäjät ja tiedot, joista se vastaa. Verohallinto voisi täsmäyttää tiedot ja koostaa sähköisessä muodossa saaduista tiedoista listauksen loppusaajista ja tiedonkulusta.

Periaatteessa osingon maksaja olisi vastuussa perimättä jääneestä lähdeverosta, mutta tätä vastuuta pienentäisi olennaisesti rekisteröityneen säilyttäjän vastuu, koska mahdollinen virhe,

jonka johdosta veroa jäisi perimättä, tapahtuu säilytysketjussa, jolloin vastuu on pääosin rekisteröityneellä säilyttäjällä.

Ehdotetut muutokset käytännössä

Jos hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista halutaan maksettaessa soveltaa verosopimuksen alempaa verokantaa, loppusaaajatiedot on toimitettava Verohallinnolle. Osingon maksuhetkellä voidaan edelleenkin toimia ketjusta rekisteröityneeltä säilyttäjältä tulevan veromaan ja -prosentin mukaan. Koska rekisteröitynyt säilyttäjä olisi ensisijaisesti vastuussa laiminlyöntinsä johdosta aiheutuneesta lähdeveron alipidätyksestä, sen voidaan katsoa lisäävän luottamusta säilyttäjän toimittamiin osingonmaksutietoihin.

Jos rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole osingon maksuhetkellä käytettävissä osingon saajan veromaatietoja, tarkoitus on, että tällöin perittäisiin 35 prosentin lähdevero. Tämän tarkoituksena on kannustaa myös verosopimuksettomassa valtiossa asuvaa sijoittajaa sallimaan loppusaaajatietojensa antamisen. Samalla se kohdistuu myös osingonjakohetkellä osakkeita ostaneisiin henkilöihin, joiden osakekauppojen selvitys ei ole valmistunut osingonmaksuhetkellä eivätkä loppusaaajatiedot ole säilyttäjän käytettävissä.

Tietosuoja

Esitys ei muuta tietosuojasäännösten kannalta olemassa olevaa tilannetta. Verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n mukaan jokaisen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot maksamistaan tai välittämistään rahanarvoisista suorituksista, niiden oikaisuista, saajista ja suoritusten perusteista. Lisäksi voimassa olevasta lähdeverolain 30 prosentin verokannasta poikkeaminen edellyttää osingon saajan loppusaaajatietojen antamista Verohallinnolle. Siltä osin kuin tietoja ei ole ollut velvollisuus antaa vuosi-ilmoituksella, maksajalla on ollut pyydettyä velvollisuus antaa Verohallinnolle sen tarvitsemat tiedot. Jos verovelvollinen ei ole sallinut tietojensa välittämistä Verohallinnolle, sille ei ole myönnetty verosopimusetuusia.

Osingon maksajalla on velvollisuus selvittää osingon maksuhetkellä tarvittavat tiedot. Maksaja ja hallintarekisteröintiin kuuluvan säilytysketjun luonteen vuoksi käytännössä siirtänyt selvitysvelvollisuuden sijoittajaa lähinnä olevalle säilyttäjälle, koska ainoastaan tällä on mahdollista hankkia tarvittavat tiedot. Ketjussa sijoittajaa lähinnä oleva säilyttäjä on asuinvaltionsa kansallisen lainsäädännön perusteella selvittänyt asiakkaansa henkilöllisyyden ja verotuksellisen asuinvaltion sekä pyytänyt asiakkaaltaan suostumuksen tietojen toimittamiseksi osingon lähdevaltioon veroviranomaisille sekä selvittänyt tiedon käyttötarkoituksen. Sijoittaja on myös voinut kieltää tietojen toimittamisen. Tällöin sijoittajalla on oikeus hakea liikaa perityn lähdeveron palautusta Verohallinnolta. Myös tällöin edellytetään, että hakija esittää selvityksen oikeudestaan haettavaan etuun.

Tiedot tarvitaan Suomessa verotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi, eikä lainsäädännöstä tai verosopimuksesta johtuvaa yleistä verokantaa alittavaa veroetua voida myöntää tuntemattomaksi jäävälle henkilölle. Näitä tietoja tarvitaan myös viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon, jolloin tietojen käyttöperusteena on myös sijoittajan asuinvaltion verotuksen oikeellisuuden valvonta. Lisäksi tietoja tarvitaan lähdeveron palautusten oikeellisuuden valvontaan. Tämän tarpeellisuus on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti, koska lähdeveron palautushakemuksilla tehtyjen onnistuneiden petosten määrä on kasvanut huomattavasti. Vaadittavat tiedot ovat siten täysin oikeassa suhteessa niiden merkitykseen verotuksen oikeellisuuden valvonnan kannalta.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen tavoitteena on lisätä verotuksen oikeellisuutta ja yhdenmukaistaa osinkojen verotusjärjestelmää kansainvälisiä suosituksia vastaavaksi. Esityksellä ei katsota olevan vaikutusta osinkojen veroasteisiin nykytilanteeseen verrattuna siltä osin kuin vero on peritty oikein ja tiedot osingon saajista on annettu. Näin ollen muutoksella ei olisi myöskään vaikutusta niiden sijoittajien verotukseen, jotka sijoittavat suomalaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin.

Vuonna 2016 maksettiin hallintarekisteröidyille osakkeille osinkoa noin 3,9 miljardia euroa. Näistä 1,5 miljardia euroa maksettiin soveltaen yksinkertaistettua menettelyä, mikä tuotti lähdeveroa 304 miljoonaa euroa. Vuosina 2015 ja 2014 yksinkertaistettua menettelyä sovellettiin noin 1,3 ja 1,7 miljardin euron osinkojen maksuun, joista maksettiin lähdeveroa 235 ja 302 miljoonaa euroa. Noin puolelle hallintarekisteröidyistä osakkeista maksetaan osinkoa yksinkertaistettua menettelyä noudattaen. Näistä osingon saajista ei anneta automaattisesti yksilöityjä tietoja, vaan Verohallinto voi yksittäistapauksessa pyytää niitä.

Taulukko 1: Hallintarekisteröidyille osakkeille maksetut osingot ja perityt lähdeverot Verohallinnolle saapuneiden vuosi-ilmoitusten mukaan.

Verovuosi	Maksetut osingot, milj. euroa	Lähdeverot, milj. euroa
2016	3 927	351
2015	2 798	265
2014	3 088	329

Taulukko 2: Osingot, joihin on sovellettu yksinkertaistettua menettelyä.

Verovuosi	Maksetut osingot, milj. euroa	Lähdeverot, milj. euroa	Osuus kaikista hallintarekisteröidyistä osakkeista, %
2016	1 516	304	38,6
2015	1 250	235	44,7
2014	1 664	302	53,8

Esitys edellyttää mahdollisesti muutoksia liikkeeseenlaskijoiden ja erityisesti ulkomaisten säilyttäjäiden sähköisiin järjestelmiin. Koska finanssitilitietojen automaattisesta vaihtamisesta (FATCA ja CRS) johtuneet velvollisuudet edellyttävät jo finanssilaitoksilta asiakkaittensa tutkimista ja tunnistamista sekä näiden tietojen toimittamista sähköisessä muodossa asuinvaltion sa veroviranomaisille, asiakastietojen sähköisen toimittamisen ei voida katsoa aiheuttavan mainittavia lisäkustannuksia. Lisäksi jo nyt toimijoiden tulee välittää yksityiskohtaiset tiedot niistä osingon saajista, joilta peritään verosopimuksen nojalla alle 15 prosentin lähdevero, joten muutos koskee vain niitä osingon saajia, joiden verosopimuksen mukainen veroprosentti on 15 tai enemmän. Niidenkin osalta osingon maksajan on pystyttävä Verohallinnon pyynnöstä toimittamaan loppusaajatiedot.

Tässä yhteydessä on tärkeää huomata, että hallintarekisteröidyille osakkeille maksetuista osingoista noin puolesta toimitetaan nyt jo loppusajakatiedot. Tätä menettelyä soveltavilla säilyttäjillä on myös iso osa niistä asiakkaista, joihin sovelletaan yksinkertaistettua menettelyä. Näille säilyttäjille muutos ei ole suuri eikä aiheuta mainittavia lisätoimenpiteitä. Menettelyn yhdenmukaistaminen voi myös joissain tapauksissa vähentää tällaiselle säilyttäjälle aiheutuvia kustannuksia. Yleensä useamman järjestelmän soveltaminen saman asian hallinnointiin aiheuttaa tarpeettomia lisäkustannuksia. Jo käytössä olevan menettelyn laajentaminen koskemaan kaikkia suomalaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin sijoittavia asiakkaita ei siten aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia yrityksille.

Erityisesti isoilla tilinhoitajilla tietojen käsittely- ja siirtojärjestelmät ovat pitkälle kehittyneitä, joten lisätietojen välittämisen pitäisi onnistua jo nykyisillä järjestelmillä. On mahdollista, että uudistus tulee vaikuttamaan joidenkin pienten säilyttäjien palveluntarjontaan, mutta näiden merkitys jäänee vähäiseksi, eikä ehdotuksella siten katsota olevan vaikutusta suomalaisten arvopaperimarkkinoiden kansainväliseen kilpailukykyyn. Kun esitys yhdenmukaistaa menettelyjä ja lisää oikeusvarmuutta, sen voidaan myös katsoa lisäävän kiinnostusta suomalaisiin osakkeisiin.

Suomessa asuvan osakkeenomistajan osingosta toimitettavan 50 prosentin ennakonpidätyksen on tarkoitus kannustaa sekä sijoittajia että säilyttäjiä aktiiviseen tietojen toimittamiseen. Muutoksella ei odoteta olevan suurta vaikutusta verotuottoon, vaan tällaisten tapausten määrän arvioidaan jäävän hyvin vähäiseksi.

Ehdotuksessa esitetään myös perittäväksi 35 prosentin lähdevero silloin, kun saajan yksilöintitietoja ei ole rekisteröityneen säilyttäjän käytettävissä. Ehdotuksen tavoitteena on antaa henkilöille, joiden asuinvaltion kanssa ei ole voimassa verosopimusta, kannustin toimittaa tietonsa, jotta Verohallinto saisi kattavasti loppusajakatiedot. Tämä vähentäisi olennaisesti palautusmenettelyyn sisältyviä riskejä ja vähentäisi kustannuksia. Tältä osin ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia verotuottoon ja sen soveltaminen rajoittuisi ensisijaisesti niihin osingon jakohetkellä tapahtuneisiin kauppoihin, joista saajatietoja ei ole käytettävissä ja oikea veroprosentti oikaistaisiin ennen kalenterivuoden päättymistä. Tällaisia osinkoja on ollut 555 miljoonaa euroa vuonna 2016, 122 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 70 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Mahdollista on, että tietoja on jäänyt aiemmin merkittävästi selvittämättä ja osingon saajilla ei olekaan oikeutta verosopimuksen mukaisiin etuuksiin, jolloin esityksellä voi olla verotuloja lisäävä vaikutus. Vaikutuksen suuruutta on kuitenkin vaikea arvioida etukäteen.

Ehdotuksen tavoitteena on kannustaa yrityksiä mahdollisimman oikea-aikaiseen ja pitkälle automatisoituun lähdeveron perintään. Tällä pyritään vähentämään jälkikäteen tehtäviä oikaisuja ja palautushakemuksia, jotka aiheuttavat hallinnollista työtä Verohallinnolle, liikkeeseenlaskijoille tai tilinhoitajille, säilyttäjille ja osingon saajille. Nykyisessä menettelyssä Verohallinto joutuu pyytämään tietoja valvontaa ja verotuksen oikeellisuutta varten jälkikäteen, mikä on usein hankalaa ja tiedot ovat puutteellista. Tämä aiheuttaa työtä ja siten kustannuksia kaikille tiedonvälityksen osapuolille. Systemaattinen, automatisoitu ja säännönmukainen loppusajakatietojen välittäminen on kaikille osapuolille edullisempi vaihtoehto kuin asioiden satunnaisesti jälkeinpäin tapahtuva selvittäminen.

Verohallinnon käsityksen mukaan ehdotetut muutokset aiheuttaisivat sille lisätoita sekä toteutusvaiheessa että käyttöönoton jälkeen. Merkittävimmät toteutusvaiheen kustannukset johtuvat tietojärjestelmämuutoksista. Muutos edellyttäisi tietojärjestelmä- ja tietuemuutoksia, mukaan lukien uuden niin sanotun Trace XML -skeeman toteuttamisen, nykyisen ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin uudistamisen säilyttäjärekisteriksi ja eräitä muita muutoksia Verohallinnon

hallinnon tietojärjestelmiin. Lisäksi näiden ylläpidosta aiheutuisi kustannuksia. Verohallinto on arvioinut ulkopuolisten ostopalveluiden kustannuksiksi 500 000—1 000 000 euroa. Lisäksi muutoksen toteutus vaatii Verohallinnon IT-työntekijöiltä vuosina 2018—2020 vuosittain noin 2—3 henkilötyövuoden työmäärän. Kustannuksiin vaikuttaisi muutosten ajallinen ja sisällöllinen toteuttaminen osana Verohallinnon tietojärjestelmien kokonaisuudistusta. Järjestelmien ylläpidosta myöhemmin aiheutuvia kustannuksia ei ole tässä vaiheessa arvioitu. Ehdotetut muutokset edellyttäisivät Verohallinnolta myös varsin mittavaa uutta sisäistä ja ulkoista ohjeistusta, jos käyttöön otettaisiin kansainvälisten suositusten mukaiset asiakkaiden tutkimis- ja tunnistamismenettelyt. Lisätyötä aiheuttaisivat esimerkiksi vuosivalvontaan ja palautusmenettelyyn liittyvien uusien työmenetelmien suunnittelu ja käyttöönotto sekä uuden säilyttäjärekisterin hallinnointi. Verohallinnon arvion mukaan lakimuutoksesta johtuva lisätyömäärä toteutusvaiheessa olisi näiltä osin vuosina 2018—2020 noin 3—5 henkilötyövuotta vuosittain.

Verohallinto on arvioinut, että lain soveltamisen ensimmäisinä vuosina palautushakemusten määrä kasvaa ainakin tilapäisesti osingon maksajalle asetetun nykyistä korostetumman huolellisuusvaatimuksen ja selkeämmin säännellyn verovastuun johdosta. Verohallinnon arvion mukaan ensimmäisenä kahtena soveltamisvuonna palautushakemusten käsittelyyn tarvittava lisäresurssi olisi 5—7 henkilötyövuotta. Arviossa on lähdetty siitä, että palautushakemusten määrä tulee olemaan 2—3-kertainen nykyiseen verrattuna.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Muutokset parantavat lähdeverotuksen oikeellisuutta ja varmistavat, että hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista peritään säädetty vero. Samalla mahdollistetaan se, että Verohallinto saa mahdollisimman kattavat tiedot hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista lopullisista edunsaajista. Tämän johdosta Verohallinto pystyy vastaamaan entistä paremmin myös muiden viranomaisten tietopyyntöihin.

Loppusaajatietojen kattavuuden paraneminen helpottaa lähdeveron palautushakemusten käsittelyä ja lisää tehtävien päätösten oikeellisuutta. Lainmuutos mahdollistaa myös palautteen saamisen toisesta verosopimusvaltiosta tilanteissa, joissa säilyttäjä on ilmoittanut virheellisen asuinvaltiotiedon.

Osinkojen saajatietojen kattavuuden parantuminen antaa lisää mahdollisuuksia vastata kansainvälisen sopimuksen tai direktiivin perusteella ulkomaisesta verohallinnosta tuleviin verotusta koskeviin tietopyyntöihin.

4.3 Vaikutukset eri toimijoihin osinkoa jaettaessa

Maksaja eli liikkeeseenlaskija

Esityksessä täsmennetään liikkeeseenlaskijan verovastuuta, mutta samalla rekisteröitynyt säilyttäjä tulisi ensisijaisesti vastaamaan verosta, joten liikkeeseenlaskijan vastuu kevenisi selkeästi.

Koska tieto perittävän lähdeveron prosentista tulee rekisteröityneeltä säilyttäjältä, on kohtuullista, että säilyttäjä on näissä tilanteissa ensisijaisesti vastuussa omista laiminlyönneistään. Toisaalta liikkeeseenlaskijalla on vähäiset mahdollisuudet vaikuttaa näissä veron perimisen oikeellisuuteen. Jos loppusaajatiedot tulevat rekisteröitymättömältä säilyttäjältä, liikkeeseenlaskija vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Tilinhoitaja

Tilinhoitajalla tarkoitetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettua tilinhoitajaa.

Esitys ei käytännössä aiheuta muutosta tilinhoitajan tehtäviin, vaan tilinhoitaja voi edelleen toimia kuten yksinkertaistettua menettelyä soveltaessaan. Tilinhoitajaa lähinnä olevalta rekisteröityneeltä säilyttäjältä tulee osingonjakohetkellä säilytysketjua pitkin tieto osakkeiden määrästä, maksettavasta netto-osingosta sekä valtiosta, jossa lopullisen osingon saajan kotipaikka on.

Säilyttäjä

Säilyttäjällä tarkoitetaan yhteisöä, jolla on sijoituspalvelulain (747/2012), arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain, arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) tai arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) nojalla oikeus harjoittaa säilytystoimintaa eli sopimukseen perustuvaa arvopaperien hallintaa asiakkaan lukuun. Säilyttäjiä voivat olla esimerkiksi luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja arvopaperikeskus.

Säilyttäjä on jatkossakin tärkeä toimija varmistettaessa lähdeveron oikeamääräistä perintää. Voidakseen toimia täysimääräisesti, säilyttäjän tulee rekisteröityä säilyttäjärekisteriin. Säilyttäjän on jo voimassa olevan lain mukaan tutkittava ja tunnistettava asiakkaansa sekä selvitettävä, että Suomen ja kyseisen valtion välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä sovelletaan osingon saajaan. Yksinkertaistetussa menettelyssä osingonjakohetkellä rekisteröityneen säilyttäjän on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle tai tämän tilinhoitajalle tieto osakkeiden määrästä, maksettavasta netto-osingosta sekä valtio, jossa lopullisella osingon saajalla on kotipaikka. Ehdotuksen mukaan näin voidaan jatkossakin menetellä.

Jos säilyttäjällä ei ole osingon saajan tietoja, sen tulee ilmoittaa perittäväksi 35 prosentin lähdevero. Jos säilyttäjä tietää, että saaja on Suomessa asuva henkilö, sen tulee ilmoittaa, että maksajan on toimitettava 50 prosentin ennakonpidätys. Jos säilyttäjä on tutkinut ja tunnistanut asiakkaansa ja tietää, että verosopimusta voidaan soveltaa, hän voi osingonmaksuhetkellä ilmoittaa maksajalle verosopimuksen mukaan sovellettavan verokannan taikka lähdeverolain mukaisen 30 prosentin veron perittäväksi.

Uutena vaatimuksena edellytetään myös, että rekisteröitynyt säilyttäjä varmistaa aina, että tieto tulee rekisteröityneeltä säilyttäjältä. Jokainen rekisteröitynyt säilyttäjä ilmoittaa asiakkaanaan olevan osingon saajan tiedot vuosi-ilmoitusta varten joko suoraan Verohallinnolle tai liikkeeseenlaskijalle, joka toimittaa tiedot edelleen Verohallinnolle.

Rekisteröityneelle säilyttäjälle esitetään myös vastuuta lähdeverosta, joka jää perimättä tai ennakonpidätyksestä joka jää toimittamatta. Vastuu koskisi ainoastaan niitä nimenomaisia tilanteita, joissa säilyttäjä on laiminlyönyt velvollisuutensa selvittää huolellisesti osingon saajan tiedot ja tämän oikeuden alennettuun veroon, taikka joissa säilyttäjä on jättänyt vuosi-ilmoitustiedot toimittamatta tai antanut ne olennaisesti puutteellisena eikä niitä kehotuksesta huolimatta ole täydennetty.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmistelu

Ensimmäinen luonnos hallituksen esitykseksi valmisteltiin virkatyönä valtiovarainministeriössä. Valmistelun yhteydessä kuultiin eräitä Verohallinnon asiantuntijavirkamiehiä. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros kesällä 2017. Luonnokseen hallituksen esitykseksi saatiin runsaasti lausuntopalautetta. Lausuntoja saatiin seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä: Arvo-paperimarkkinayhdistys ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Euroclear Finland Oy, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Nasdaq OMX Helsinki Oy, OP Ryhmä, Osakesäästäjien Keskusliitto, Pörssisäätiö, Suomen Pankki, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Tietosuojavaltuutettu, Verohallinto ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Lisäksi saatiin lausunto apulaisprofessori Tomi Viitalalta.

Verohallinto toi lausunnossaan esiin verovalvonnan ongelmat ja piti nykyistä järjestelmää puutteellisenä, ja piti ehdotettuja muutoksia tarpeellisina. Verohallinto on ehdottanut osingon tosiasiallisen edunsaajan määrittelemistä laissa. Suomen verosopimuksissa määrätään, että alennettu osinkojen lähdevero tulee antaa osinkoetuuden omistajalle, mikä tarkoittaa englanninkielistä käsitettä beneficial owner. Se, mitä sillä tarkoitetaan, on pitkälti kuvattu OECD:n malliverosopimuksen kommentaarissa, joten tällaisesta määritelmästä tarkempi säätäminen laissa on ongelmallista eikä sitä esitetä tässä yhteydessä.

Lausunnonantajista suuri osa vastusti sitä, että loppusaajatiedot tulisi nykyisen Verohallinnon pyynnöstä tapahtuvan toimitusvelvollisuuden sijasta toimittaa säännöllisesti ja kattavasti liikkeeseenlaskijalle ja edelleen vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle. Lausunnonantajien näemyksen mukaan ulkomaisilta säilyttäjiltä ei voida vaatia systemaattista loppusaajatietojen toimittamista, koska ne eivät pitäisi Suomen markkinoita niin kiinnostavina, että niiden kannattaisi tehdä vaatimuksen täyttämiseksi tarvittavia investointeja. Lausunnoista ilmeni syvä huoli Suomen osakemarkkinoiden houkuttelevuuden ja kilpailukyvyn puolesta. Lisäksi useat lausunnonantajat katsoivat, että nykyinen malli toimii hyvin eikä väärinkäytöksistä ole näyttöä. He myös totesivat, että nykyinen toimintamalli on hyvin kustannustehokas.

Lausunnoista ilmeni epäselvyys sen osalta, milloin loppusaajatietojen tulisi olla tilinhoitajan tai liikkeeseenlaskijan käytössä. Myös verovastuuta koskevat kysymykset olivat jääneet useille lausunnonantajille epäselviksi. Useassa lausunnossa kritiikkiä esitettiin siitä, että säilyttäjät eivät pysty toimittamaan loppusaajatietoja osingonjakohetkellä tilinhoitajalle, vaikka tällaista vaatimusta ei ole esitetty. Asiaa on korjattu muotoilemalla esitysluonnosta selkeämmäksi.

Lausuntopalautteen johdosta luonnoksesta keskusteltiin syksyllä 2017 hallintarekisteröidyistä osakkeista saatujen osinkojen lähdeveromenettelyä käytännössä hoitavien lausunnonantajien kanssa useaan otteeseen. Lisäksi esitysluonnoksesta pidettiin marraskuussa 2017 kuulemistilaisuus, johon osallistui myös OECD:n asiantuntijavirkamies, joka on ollut mukana kehittämissä OECD:n TRACE-mallia sekä finanssilitietojen automaattista vaihtamista. Näissä tilaisuuksissa on pyritty täsmentämään sitä, miltä osin esitys muuttaisi nykyistä järjestelmää ja mitä vaikutuksia sillä olisi eri toimijoiden nykyiseen asemaan. Keskusteluissa tuli myös ilmi, että Suomen järjestelmän valvomattomuus ja tietynlainen epämääräisyys säilyttäjien tehtävien osalta ei tue asioiden tunnollista selvittämistä, vaan järjestelmä ohjaa asiakkaita niille säilyttäjille, jotka eivät ole erityisen vaativia verosopimuksen soveltamisen edellytysten selvittämisen suhteen.

Saadun palautteen johdosta esitystä on selvennetty ja tuotu selvemmin esiin, mitä ehdotetaan muutettavaksi ja mitä vaikutuksia sillä on eri toimijoihin. Säilyttäjän asemaa, vastuita ja vel-

vollisuuksia on täsmennetty. Lisäksi ensimmäisessä luonnoksessa olleita säilyttäjän rekisteröitymisen edellytyksiä on osittain muutettu.

Ehdotusta on muutettu myös siltä osin, miten loppusaajatiedot saadaan säilyttäjiltä Verohallinnolle. Alkuperäisessä esitysluonnoksessa tähän ei esitetty sääntelyä. Nykyisessä järjestelmässä, jos verosopimuksen mukainen vero on alle 15 prosenttia, liikkeeseenlaskijan on annettava vuosi-ilmoituksella loppusaajatiedot. Samoin jos lähdeveroa on alennettu verovuoden aikana, kun osingon saajan oikeus verosopimuksen mukaiseen alempaan verokantaan on selvinnyt osingonmaksuhetken jälkeen, myös tällöin on liikkeeseenlaskijan tullut antaa loppusaajatiedot vuosi-ilmoituksella. Koska on jo olemassa menettely loppusaajatietojen toimittamisesta, sitä koskevaa sääntelyä ei pidetty tarpeellisena. Käydyissä keskusteluissa menettely, jolla loppusaajatietoja tulisi toimittaa, koettiin ongelmalliseksi. Ehdotusta on muutettu siten, että OECD:n TRACE-mallin mukainen menettely olisi mahdollista. Siinä säilyttäjä välittää tiedot loppusaajasta suoraan Verohallinnolle.

Alkuperäistä esitysluonnosta on muutettu myös siltä osin, että velvollisuus toimittaa 50 prosentin suuruinen ennakonpidätys koskisi yksinomaan tilanteita, joissa on selvää, että osakkeenomistaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Näin varmistettaisiin, että 50 prosentin ennakonpidätys ei voisi kohdistua muihin kuin Suomessa asuviin henkilöihin.

Virkatyönä laaditusta esityksestä järjestettiin tammikuussa 2018 ylimääräinen lausuntokierros.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Lähdeverolaki

7 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Sen mukaan julkisesti noteeratun yhtiön hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta on perittävä 35 prosentin suuruisen lähdevero, jos maksajalle ei ole käytettävissä ehdotetussa verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitettuja loppusaajatietoja. Jos loppusaajatiedot toimitetaan tai 10 d §:ssä tarkoitettu säilyttäjä on sitoutunut toimittamaan tiedot, sovelletaan asianomaista verosopimusta tai tämän pykälän 1 momenttia. Tavoitteena olisi, että Verohallinto saisi mahdollisimman kattavasti tiedon kaikista lopullisista edunsaajista vuosi-ilmoituksella.

10 b §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että julkisesti noteeratusta yhtiöstä hallintarekisteröidylle osakkeille maksettavia osinkoja koskevat menettelytavat yhdenmukaistettaisiin. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jota noudattamalla hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavaan osinkoon voitaisiin soveltaa Suomen verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä osinkoa maksettaessa. Pykälän 1 momentin mukaan sitä sovellettaisiin julkisesti noteeratun yhtiön maksaessa osinkoa hallintarekisteröidylle osakkeelle. Lähdeverolain 7 §:n 2 momentista poikkeavan verokannan soveltaminen edellyttäisi aina sitoutumista siihen, että osingon saajan loppusaajatiedot annetaan vuosi-ilmoituksella. Lähdeverolain 10 §:n 1 momenttia ei voitaisi enää soveltaa hallintarekisteröidyistä osakkeista saatuihin osinkoihin.

Pykälän 2 momentti edellyttäisi, että maksajan tai osingon saajaa lähinnä olevan säilyttäjän, joka on osingonjakohetkellä merkittynä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, olisi aina huolellisesti selvitettävä osingon saajan asuinvaltio sekä varmistettava, että 1 §:ssä tarkoitettun kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan. Osingon saajan yksilöintiä ja oikeutta alempaan verokantaan koskevat ehdotetussa verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitetut tiedot voivat olla maksajan käytettävissä osingon maksuhetkellä tai maksaja on varmistanut, että tiedot ovat sen käytettävissä vuosi-ilmoitusta annettaessa samoin kuin mahdolliset muut Verohallinnon pyytämät lisätiedot.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rekisteröitymättömän säilyttäjän mahdollisuudesta käyttää rekisteröitynyttä säilyttäjää välittämään vastaavat tiedot. Osingon saajaa lähinnä oleva rekisteröitymätön säilyttäjä voisi sopia rekisteröityneen säilyttäjän kanssa loppusaajatietojen toimitamisesta maksajalle samalla tavalla kuin oman asiakkaansa tiedot toimitetaan. Rekisteröityneen säilyttäjän on tällöin luonnollisesti varmistettava, että sillä on vaaditut tiedot, perittävän veron määrä on oikea ja että se myös saa kaikki Verohallinnon verotuksen oikeellisuuden selvittämiseksi tarvitsemat tiedot. Jos rekisteröitynyt säilyttäjä välittää rekisteröitymättömän säilyttäjän antamia osingonmaksutietoja, sen katsotaan sitoutuneen vastaamaan näiden tietojen oikeellisuudesta. Rekisteröitynyt säilyttäjä vastaisi myös siitä, että se saa näissä tilanteissa Verohallinnon tarvitsemat tiedot. Jos rekisteröitynyt säilyttäjä on välittänyt toisen rekisteröityneen säilyttäjän osingonmaksuhetkellä lähettämiä tietoja, vastaa tämä vain siitä, että tiedot on välitetty samansisältöisenä ja osingon saajaa lähimpänä oleva rekisteröitynyt säilyttäjä vastaa välitettäväksi antamiensa tietojen sisällöstä.

Pykälän 4 momentissa säädetään, mitä voidaan pitää 2 momentissa tarkoitettuna asuinvaltion huolellisella selvittämisellä ja verosopimuksen soveltamisen edellytysten toteutumisen varmistamisella. Tämä voi tapahtua Verohallinnon antamalla lähdeverokortilla tai osingon saajan asuinvaltion veroviranomaisen antamalla todistuksella. Se voi tapahtua myös osingon saajan itsensä antamalla ilmoituksella. Tässä tarkoitetaan OECD:n TRACE-mallin mukaista osingon

saajan itse antamaa ilmoitusta (Investors Self-Declaration - ISD), jos se on riittävän luotettavasti dokumentoitu ja johdonmukainen säilyttäjän hallussa olevien muiden osingon saajaa koskevien tietojen kanssa ja siitä selviävät Verohallinnon tarvitsemat tiedot. Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä itse annetun ilmoituksen sisällöstä, voimassaolosta ja menettelystä, jolla itse annetun ilmoituksen luotettavuus todetaan.

10 c §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisteröityneen säilyttäjän velvoitteista ja vastuusta. Rekisteröityneen säilyttäjän on 10 b §:n mukaisesti tutkittava ja tunnistettava osingon saaja, huolellisesti selvitettävä tämän verotuksellinen asuinvaltio sekä varmistettava, että kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan. Rekisteröityneen säilyttäjän on annettava verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitetut vuosi-ilmoitustiedot, Verohallinnon mainitun lain 19 §:n nojalla pyytämät osinkoon tai osingonjakoon liittyvät tiedot sekä Verohallinnon kehotuksesta annettava tai esitettävä tarkastettavaksi mainitun lain 23 c §:ssä tarkoitetut tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos rekisteröitynyt säilyttäjä ilmoittaa osingon maksuhetkellä hallussaan olevien osakkeiden määrän sekä niille maksettavasta osingosta perittävän 7 §:n 2 momentin verokannasta poikkeavan lähdeveron määrän, rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuisi antamaan verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitetut tiedot. Samalla kyseinen rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuu vastuuseen virheellisen ilmoituksen johdosta perimättä jääneestä verosta, jos sen voidaan katsoa johtuneen säilyttäjän laiminlyönnistä.

10 d §. Pykälässä säädettäisiin säilyttäjärekisteristä. Se tulisi aiemmin 10 c §:ssä säädetyn ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin tilalle. Koska muutos ei olisi pelkästään nimenmuutos, vaan säilyttäjien oikeudet ja velvollisuudet muuttuisivat olennaisesti, olisi nykyisten ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin rekisteröityneiden säilyttäjien rekisteröidytävä uuteen säilyttäjärekisteriin. Lisäksi rekisteröintiä edellytettäisiin myös kotimaisilta säilyttäjiltä.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että säilyttäjän kotipaikka olisi Euroopan unionin alueella tai sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on voimassa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Lisäksi edellytettäisiin, että säilyttäjällä olisi sijaintivaltionsa asianomaisen viranomaisen myöntämä toimilupa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että säilyttäjään sovellettaisiin yleistä tietojenvaihtostandardia (CRS) tai että rahanpesun estämistä ja asiakkaan tunnistamista koskevat säännökset sekä muu lainsäädäntö sitovat sitä niin, että se on velvollinen tunnistamaan asiakkaansa ja tämän verotuksellisen asuinvaltion. Säilyttäjärekisteriin voi rekisteröityä myös muualla asuinpaikan omaavan säilyttäjän tällaiseen valtioon sijoittautunut sivuliike. Edellytyksenä on, että sivuliikettä sitovat edellä mainitut tutkimista ja tunnistamista koskevat velvoitteet.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rekisterin pitämistä varten tarvittavista tiedoista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta rekisteröintiä koskevaan päätökseen.

Voimaantulosäännöksen mukaan säilyttäjät voisivat hakea rekisteröitymistä säilyttäjärekisteriin kuusi kuukautta ennen lain soveltamisen alkamista. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä päättyisi tämän lain soveltamisen alkaessa, mutta rekisteröinnin oikeusvaikutukset päättyisivät luonnollisesti vasta sinä viimeisenä ajankohtana, jona sitä koskevia määräyksiä sovelletaan.

10 e §. Pykälässä säädettäisiin säilyttäjärekisteristä poistamisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto poistaisi säilyttäjän rekisteristä, jos säilyttäjä sitä pyytäisi.

Pykälän 2 momentin mukaan Verohallinnon olisi poistettava säilyttäjä rekisteristä, jos rekisteröinnin edellytykset eivät olisi enää voimassa. Säilyttäjä olisi poistettava rekisteristä myös silloin kun hallinnolliset virheet tai muut vähäiset virheet toistuvasti johtavat virheelliseen tietojen raportointiin. Säilyttäjä olisi myös poistettava rekisteristä, jos se laiminlyö 10 c §:n mukaiset velvoitteet tai jättää maksamatta sille määrätty verot.

10 f §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 f §, johon siirrettäisiin aiemmin 10 e §:ään sisältynyt säännös.

1.2 Verotusmenettelystä annettu laki

15 e §. *Hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettua osinkoa koskeva yleinen tiedonantovelvollisuus.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 e §, jossa säädettäisiin rekisteröityneen säilyttäjän yleisestä ilmoitusvelvollisuudesta, joka muodostuisi niiden osingon saajien loppusaajatiedoista, joista rekisteröitynyt säilyttäjä on ottanut vastuun sekä osingon maksuhetken välitystiedoista. Osingon saajan loppusaajatietoihin kuuluisi rekisteröityneen säilyttäjän vastuulla olevalle osingon saajalle maksettujen osinkojen ja perittyjen lähdeverojen määrän lisäksi tunnistetiedot kuten nimi, syntymäaika, osoite asuinvaltiossa, verotunniste asuinvaltiossa, jos sellaisia myönnetään, sekä oikeushenkilöiden oikeudellinen muoto. Osingon maksuhetken välitystietoihin kuuluisi eriteltynä niiden rekisteröityneiden säilyttäjien yksilöintitiedot, joita kyseinen rekisteröitynyt säilyttäjä on osingon maksuhetkellä välittänyt osakkeiden säilyttäjäketterussa edelleen tilinhoitajalle tai liikkeeseenlaskijalle ilmoitettavaksi sekä yksilöintitiedot siitä rekisteröityneestä säilyttäjistä, jolle tiedot on välitetty. Lisäksi osingon maksuhetken välitystietoihin kuuluvat tiedot maksettavista osingoista ja niistä perittäväksi ilmoitetuista lähdeveroista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maksajan vuosi-ilmoitusvelvollisuudesta. Maksajan olisi ilmoitettava vuosi-ilmoituksella tiedot osingon saajasta sekä tiedot osingon saajaa lähinnä olevasta rekisteröityneestä säilyttäjistä, jolta osingon saajaa koskevat tiedot on saatu. Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella olisi kuitenkin annettava ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot.

23 c §. *Rekisteröityneen säilyttäjän erityinen tiedonantovelvollisuus.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 23 c §, jossa säädettäisiin rekisteröityneen säilyttäjän erityisestä tiedonantovelvollisuudesta. Rekisteröityneen säilyttäjän olisi Verohallinnon kehotuksesta osinkotapahtuman, osingon saajan tai maksajan yksilöintitiedon tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan olevat tiedot mekanismeista, menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, joiden perusteella se on suorittanut edellä 10 b ja 15 e §:ssä sekä ennakkoperintälain 4 a §:ssä tarkoitetut osingonsaajan tutkimis-, tunnistamis-, selvittämisen-, varmistamis- ja ilmoitusvelvoitteet vastuulleen ottamansa osingonmaksun ja osingonsaajien osalta.

1.3 Ennakkoperintälaki

4 a §. *Vastaavuusvaatimuksesta poikkeaminen maksettaessa osinkoa hallintarekisteröidylle osakkeelle.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 a §, jonka mukaan osingon maksajan on toimitettava hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta 50 prosentin suuruinen ennakonpidätys, jos maksaja ei saa selvitystä osingon lopullisesta saajasta. Jos ehdotetun lähdeverolain 10 d §:n tarkoittama rekisteröitynyt säilyttäjä on selvittänyt, että osakkeen omistaja on Suomessa rajoitetusti verovelvollinen henkilö, ennakonpidätystä ei toimiteta, vaan sovelletaan lähdeverolakia ja siihen ehdotettua uutta 7 §:n 2 momenttia.

Lisäksi pykälän 2 momentin mukaan ehdotetun 10 d §:n mukainen verovastuu koskisi myös säilyttäjän laiminlyönnistä johtuvaa virhettä hallintarekisteröidylle osakkeelle maksetun osingon ennakonpidätyksessä.

Pykälän 3 momentin mukaan osingon maksajalle tai säilyttäjälle veron määräämispäätöksellä määrättyyn veroon ei sovellettaisi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä (768/2016) annetun lain 51 §:n 3 momentin säännöstä, jonka mukaan: ”Jos Verohallinto on jo määrännyt veron suorituksen maksajalle, vero poistetaan viran puolesta, jos suorituksen saaja on maksanut suorituksesta maksettavat verot ja maksut tai niitä ei ole ollut maksettava.” Hallintarekisteröidylle osakkeelle maksetusta osingosta kahteen kertaan maksetun veron selvittäminen on erittäin haastavaa, joten palautuksen on perustuttava luotettavaan selvitykseen molemmista osingonmaksuista. Jos pystytään luotettavasti selvittämään, että vero on maksettu kahteen kertaan, niin liikaa maksettu vero poistetaan hakemuksesta.

1.4 Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettu laki

9 §. *Säilyttäjärekisterin julkiset tiedot.* Pykälän otsikkoon ja tekstiin muutetaan ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin tilalle säilyttäjärekisteri.

2 Voimaantulo

Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kuuta 2018. Hallintarekisteröidylle osakkeille maksettavien osinkojen lähdeverotusta ja ennakonpidätystä koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 20 tai sen jälkeen. Säilyttäjät voisivat hakea rekisteröitymistä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin kuusi kuukautta ennen lain soveltamisen alkamista. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin päättyisi lain soveltamisen alkaessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 b—
10 e §, sellaisina kuin ne ovat, 10 b § laeissa 970/2005 ja 510/2010, 10 c ja 10 d § laissa
970/2005, sekä 10 e § laissa 1226/2006, ja
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1516/2011, 1240/2013 ja 975/2014, uusi
2 momentti sekä lakiin uusi 10 f § seuraavasti:

7 §

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, maksajan on perittävä julkisesti noteeratusta
yhtiöstä hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta 35 prosentin lähdevero,
mikäli maksajalla tai rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole verotusmenettelystä annetun lain
15 e §:ssä tarkoitettuja tietoja osingon saajasta.

10 b §

Poiketen siitä, mitä 7 §:n 1 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa säädetään, maksettaessa tu-
loverolain 33 a §:ssä tarkoitettua julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatua osinkoa hallintarekis-
teröidylle osakkeelle on sovellettava tämän pykälän säännöksiä.

Osinkoa maksettaessa voidaan soveltaa 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen osin-
koa koskevia määräyksiä, jos osingon maksaja tai osingon saajaa lähinnä oleva säilyttäjä, joka
on osingonjakohetkellä merkittynä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, ovat huolelli-
sesti selvittäneet osingon saajan asuinvaltion sekä varmistanee, että kansainvälisen sopimuk-
sen osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan.

Vero voidaan periä 2 momentin mukaisesti sen estämättä, että osingon saajaa lähinnä oleva
säilyttäjä ei ole merkittynä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, jos rekisteröitynyt säi-
lyttäjä on ottanut välitettäväkseen osingon saajan tiedot ja varmistanut, että 2 momentissa sää-
detyt edellytykset täyttyvät.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuna asuinvaltion huolellisena selvittämisenä ja kansainvälisen
sopimuksen osinkoa koskevien määräyksien soveltamisen edellytysten varmistamisena voi-
daan pitää Verohallinnon antamaa lähdeverokorttia, osingon saajan asuinvaltion veroviran-
omaisen antamaa todistusta tai sellaista osingon saajan itse antamaa ilmoitusta, josta selviää
lähdeverotusta varten tarvittavat tiedot osingon saajasta. Itse annetun ilmoituksen on oltava
riittävän luotettavasti dokumentoitu ja johdonmukainen säilyttäjän hallussa olevien muiden
osingon saajaa koskevien tietojen kanssa. Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä itse an-
netun ilmoituksen sisällöstä, voimassaolosta ja menettelystä, jolla itse annetun ilmoituksen lu-
otettavuus todetaan.

10 c §

Jäljempänä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin rekisteröityneen säilyttäjän on
10 b §:n edellyttämällä tavalla tutkittava ja tunnistettava osingon saaja, selvitettävä luotetta-
vasti tämän verotuksellinen asuinvaltio sekä varmistettava, että kansainvälisen sopimuksen
osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan. Rekisteröityneen säilyttäjän

on annettava osingoista verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitetut vuosilmoitustiedot, Verohallinnon mainitun lain 19 §:n nojalla pyytämät osinkoon liittyvät tiedot sekä Verohallinnon kehotuksesta annettava tai esitettävä tarkastettavaksi mainitun lain 23 c §:ssä tarkoitetut tiedot.

Jos rekisteröitynyt säilyttäjä on osingon maksua varten ilmoittanut osingosta perittäväksi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähdeveroa pienemmän veron, säilyttäjä on kuin omasta verostaan vastuussa virheellisen ilmoituksen johdosta verovelvolliselta perimättä jääneestä verosta. Vapautuakseen vastuusta säilyttäjän on näytettävä, että virhe ei johdu sen laiminlyönnistä. Säilyttäjä vastaa verosta senkin jälkeen, kun säilyttäjä on poistettu säilyttäjärekisteristä. Verovastuun toteuttamisesta ja muutoksenhausta säädetään veronkantolaissa (11/2018).

10 d §

Verohallinto merkitsee hakemuksesta säilyttäjärekisteriin sen, jolla on sijoituspalvelulain (747/2012), arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain, arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) tai arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) nojalla oikeus harjoittaa säilytystoimintaa. Säilyttäjän kotipaikan tulee olla Euroopan unionin alueella tai sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Lisäksi säilyttäjällä tulee olla sijaintivaltionsa asianomaisen viranomaisen myöntämä toimilupa.

Rekisteröinnin edellytyksenä on myös, että säilyttäjään sovelletaan yhteistä tietojenvaihtostandardia tai rahanpesun estämistä ja asiakkaan tunnistamista koskevia säännöksiä siten, että säilyttäjä on velvollinen tunnistamaan asiakkaansa ja tämän verotuksellisen asuinvaltion. Säilyttäjärekisteriin voi rekisteröityä myös tällaiseen valtioon sijoittautunut säilyttäjänä toimiva sivuliike, jota kyseiset säännökset velvoittavat.

Rekisteröintiä hakevan ja rekisteröityneen säilyttäjän on annettava rekisterin pitämistä varten tarvittavat tiedot sekä selvitys tässä pykälässä tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä ja yhteystiedot. Lisäksi säilyttäjän on ilmoitettava näissä tiedoissa tapahtuneista muutoksista.

Säilyttäjärekisteriin rekisteröintiä koskevaan päätökseen haetaan muutosta verotusmenettelystä annetun lain 65 a §:n mukaisessa menettelyssä.

10 e §

Verohallinto poistaa säilyttäjärekisteristä rekisteröidyn, joka sitä pyytää.

Verohallinnon on poistettava säilyttäjä säilyttäjärekisteristä silloin, kun

- 1) 10 d §:ssä säädetty rekisteröitymisen edellytykset eivät enää täyty;
- 2) hallinnolliset virheet tai muut vähäiset virheet ovat toistuvasti johtaneet virheelliseen tietojen raportointiin tai silloin, kun
- 3) säilyttäjä laiminlyö 10 c §:n mukaiset velvoitteet tai jättää maksamatta sille määrätyt verot.

Verohallinnon on ilmoitettava säilyttäjärekisteristä poistettavalle rekisteristä poistamisesta ja varattava tilaisuus selvityksen antamiseen, jos poistaminen perustuu edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuihin syihin.

10 f §

Ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitetusta työkorvauksesta ei peritä lähdeveroa, jos saaja:

- 1) esittää maksajalle lähdeverokortin, jonka mukaan veroa ei peritä;
- 2) esittää maksajalle 10 §:ssä tarkoitetun muun selvityksen sellaisen kansainvälisen sopimuksen soveltumisesta, joka estää veron perimisen; tai
- 3) on merkitty ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa säädettyä ei sovelleta työkorvaukseen, joka maksetaan yksinomaan tai pääasiallisesti Suomessa tehdystä:

- 1) talonrakennus-, maanrakennus-, vesirakennus- tai muusta rakennustyöstä;
- 2) asennus- tai kokoonpanotyöstä;

- 3) laivanrakennustyöstä;
- 4) kuljetustyöstä;
- 5) siivous-, hoiva- tai hoitotyöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 10 b ja 10 c §:ää sovelletaan osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 20 tai sen jälkeen.

Säilyttäjät voivat hakea rekisteröitymistä 10 c §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin kuusi kuukautta ennen lain soveltamisen alkamista. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin päättyy tämän lain soveltamisen alkaessa. Rekisteröinnin oikeusvaikutukset päättyivät sinä viimeisenä ajankohtana, jona sitä koskevia määräyksiä sovelletaan.

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotusmenettelystä annettuun lakiin (1558/1995) uusi 15 e ja 23 c § seuraavasti:

15 e §

Hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettua osinkoa koskeva yleinen tiedonantovelvollisuus

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 d §:ssä tarkoitettun rekisteröityneen säilyttäjän on toimitettava Verohallinnolle vuosittain tarpeelliset tiedot verotusta varten. Ilmoitusvelvollisuus koskee niiden osingon saajien loppusääjätietoja, joista rekisteröitynyt säilyttäjä on ottanut vastuun, sekä osingon maksuhetken välitystietoja. Osingon saajien loppusääjätietoihin kuuluu rekisteröityneen säilyttäjän vastuulla oleville osingon saajille maksettujen osinkojen ja perittyjen lähdeverojen määrä sekä lisäksi tunnistetiedot kuten nimi, syntymäaika, osoite asuinvaltiossa, verotunniste asuinvaltiossa, jos sellaisia myönnetään, sekä oikeushenkilöiden oikeudellinen muoto. Lisäksi tulee ilmoittaa saajan verotuksellinen asuinvaltio ja kotiosoite sekä muut vastaavat Verohallinnon määräämät tiedot. Osingon maksuhetken välitystiedoissa tulee olla niiden rekisteröityneiden säilyttäjien yksilöintitiedot, joiden osingonmaksutietoja se on osingon maksuhetkellä välittänyt osakkeiden säilyttäjäkettjussa edelleen tilinhoitajalle tai liikkeeseenlaskijalle ilmoitettavaksi sekä sen rekisteröityneen säilyttäjän yksilöintitiedot, jolle tiedot on välitetty. Näihin tietoihin tulee sisältyä myös eriteltyinä välitetyt tiedot osakkeiden määrästä ja niistä perityistä veroista.

Maksajan on ilmoitettava vuosi-ilmoituksella tiedot osingon saajasta ja tiedot siitä osingon saajaa lähinnä olevasta rekisteröityneestä säilyttäjistä, jolta osingon saajaa koskevat tiedot on saatu. Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella annetaan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Kotivaltioksi ilmoitetaan kuitenkin osingon saajan kotivaltio. Lisäksi on annettava tieto siitä, onko osingonmaksun perusteena olevan osakkeen omistusoikeus hallintarekisteröity ja hallitaanko osaketta omaan vai toisen lukuun.

23 c §

Rekisteröityneen säilyttäjän erityinen tiedonantovelvollisuus

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 10 d §:ssä tarkoitettun rekisteröidyn säilyttäjän on Verohallinnon kehotuksesta osinkotapahtuman, osingon saajan tai maksajan yksilöintitiedon tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan olevat tiedot mekanismeista, menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, joiden perusteella se on suorittanut edellä 10 b §:ssä ja 15 e §:ssä sekä ennakkoperintälain 4 a §:ssä tarkoitettut osingonsaajan tutkimis-, tunnistamis-, selvittämisen-, varmistamis- ja ilmoitusvelvoitteet vastuulleen ottamansa osingonmaksun ja osingonsaajien osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ennakkoperintälakiin (1118/1996) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Vastaavuusvaatimuksesta poikkeaminen maksettaessa osinkoa hallintarekisteröidylle osakkeelle

Jos maksaja ei saa hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavan osingon saajasta rajoitetusti verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitettuja tietoja, on osingosta toimitettava 50 prosentin suuruinen ennakonpidätys, jos osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen.

Vastaavasti, mitä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 17 §:n 4 momentissa määrätään rekisteröityneen säilyttäjän vastuusta perimättömästä lähdeverosta, sovelletaan pidättämättä jääneeseen ennakkoon.

Osingon maksajalle tai säilyttäjälle veron määräämispäätöksellä määrättyyn veroon ei sovelleta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 51 §:n 3 momentin säännöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 971/2005, seuraavasti:

9 §

Säilyttäjärekisterin julkiset tiedot

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 c §:ssä tarkoitettun säilyttäjärekisterin tiedoista julkisia ovat yhteisön nimi sekä tunnus tai muu vastaava yksilöintitieto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 2018

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

1.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 b—
10 e §, sellaisina kuin ne ovat, 10 b § laeissa 970/2005 ja 510/2010, 10 c ja 10 d § laissa
970/2005, sekä 10 e § laissa 1226/2006, ja
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1516/2011, 1240/2013 ja 975/2014, uusi
2 momentti sekä lakiin uusi 10 f § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

10 b §
Poiketen siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta peritään lähdeveroa 15 prosenttia, jos maksaja on 2 ja 3 momentissa tarkoitetulla tavalla riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saajaan sovelletaan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Jos sopimuksen mukaan Suomella on kuitenkin oikeus periä osingosta veroa enemmän kuin 15 prosenttia, vero peritään sopimuksen mukaisesti.

Selvityksenä osinkoa koskevien määräyksiä soveltumisen riittävän huolellisesta varmistamisesta pidetään sopimusta, jossa joko tilinhoitajayhteisö tai tilinhoitajayhteisön asiamies ja ulkomainen omaisuudenhoitaja sopivat hallintarekisteröidyn osakkeen säilyt-

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, maksajan on perittävä julkisesti noteerattusta yhtiöstä hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta 35 prosentin lähdevero, mikäli maksajalla tai rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitettuja tietoja osingon saajasta.

10 b §
Poiketen siitä, mitä 7 §:n 1 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa säädetään, maksettaessa tuloverolain 33 a §:ssä tarkoitettua julkisesti noteerattusta yhtiöstä saatua osinkoa hallintarekisteröidylle osakkeelle on sovellettava tämän pykälän säännöksiä.

Osinkoa maksettaessa voidaan soveltaa 1 §:ssä tarkoitettua kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä, jos osingon maksaja tai osingon saajaa lähinnä oleva säilyttäjä, joka on osingonjakohetkellä merkittynä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, ovat huolellisesti selvittäneet osingon saajan asuinvaltion sekä varmistaneet, että kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan.

Vero voidaan periä 2 momentin mukaisesti

tämisestä. Sopimuksen mukaan omaisuudenhoitajan tulee:

1) ilmoittaa osingonmaksua varten valtio, jossa lopullisen osingon saajan kotipaikka on, ja vakuuttaa, että Suomen ja kyseisen valtion välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä sovelletaan osingon saajaan;

2) sitoutua ilmoittamaan välittömästi tilinhoitajayhteisölle tai tämän asiamiehelle 1 kohdassa tarkoitettuja seikkoja koskevista muutoksista; ja

3) sitoutua pyydettyä ilmoittamaan osingon saajan nimi, syntymäaika, mahdollinen muu virallinen tunnistetieto ja osoite kotivaltiossa sekä toimittamaan asianomaisen valtion veroviranomaisen antama todistus osingon saajan verotuksellisesta asuinvaltiossa.

Lisäksi edellytetään, että ulkomaisen omaisuudenhoitajan kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Omaisuudenhoitajasta on myös oltava osingonjakohetkellä merkintä Verohallinnon ylläpitämässä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä.

Tilinhoitajayhteisön tai tämän asiamiehen on pyynnöstä toimitettava hallintarekisteröidyn osakkeen liikkeeseenlaskijalle 2 momentissa tarkoitettu sopimus tai siitä kopio siltä osin kuin sopimus sisältää 2 momentissa tarkoitettuja tietoja.

10 c §

Merkintä ulkomaisesta omaisuudenhoitajasta ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin tehdään omaisuudenhoitajan hakemuksesta. Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot ja yhteystiedot. Lisäksi hakijan on vakuutettava, että sen tekemät hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttämistä koskevat sopimukset täyttävät 10 b §:n 2 momentin edellytykset.

Rekisteristä voidaan poistaa se, joka jättää olennaisella tavalla noudattamatta 10 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen sopimuksen ehtoja tai tiedonantovelvollisuuksia koskevia säännöksiä, sekä se, joka sitä pyytää. Rekisteriin voidaan jättää merkitsemättä hakija, jonka voidaan olettaa aiempien laiminlyöntien pe-

sen estämättä, että osingon saajaa lähinnä oleva säilyttäjä ei ole merkittynä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, jos rekisteröitynyt säilyttäjä on ottanut välitettäväkseen osingon saajan tiedot ja varmistanut, että 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuna asuinvaltion huolellisena selvittämisenä ja kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevien määräyksiä soveltamisen edellytysten varmistamisena voidaan pitää Verohallinnon antamaa lähdeverokorttia, osingon saajan asuinvaltion veroviranomaisen antamaa todistusta tai sellaista osingon saajan itse antamaa ilmoitusta, josta selviää lähdeverotusta varten tarvittavat tiedot osingon saajasta. Itse annetun ilmoituksen on oltava riittävän luotettavasti dokumentoitu ja johdonmukainen säilyttäjän hallussa olevien muiden osingon saajaa koskevien tietojen kanssa. Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä itse annetun ilmoituksen sisällöstä, voimassaolosta ja menettelystä, jolla itse annetun ilmoituksen luotettavuus todetaan.

10 c §

Jäljempänä 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin rekisteröityneen säilyttäjän on 10 b §:n edellyttämällä tavalla tutkittava ja tunnistettava osingon saaja, selvitettävä luotettavasti tämän verotuksellinen asuinvaltio sekä varmistettava, että kansainvälisen sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä voidaan soveltaa osingon saajaan. Rekisteröityneen säilyttäjän on annettava osingoista verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitettuja vuosi-ilmoitustietoja, Verohallinnon mainitun lain 19 §:n nojalla pyytämät osinkoon liittyvät tiedot sekä Verohallinnon kehotuksesta annettava tai esitettävä tarkastettavaksi mainitun lain 23 c §:ssä tarkoitettuja tietoja.

rusteella olennaisesti laiminlyövän edellä tarkoitettua velvollisuutensa.

Rekisteriin sovelletaan soveltuvin osin, mitä ennakkoperintälaissa säädetään ennakkoperintärekisteristä.

10 d §

Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella annetaan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Kotivaltioksi ilmoitetaan kuitenkin osingon saajan kotivaltio. Lisäksi on annettava tieto siitä, onko osingonmaksun perusteena olevan osakkeen omistusoikeus hallintarekisteröity ja hallintaanko osaketta omaan vai toisen lukuun.

10 d §

Verohallinto merkitsee hakemuksesta säilyttäjärekisteriin sen, jolla on sijoituspalvelulain (747/2012), arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain, arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) tai arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) nojalla oikeus harjoittaa säilytystoimintaa. Säilyttäjän kotipaikan tulee olla Euroopan unionin alueella tai sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Lisäksi säilyttäjällä tulee olla sijaintivaltionsa asianomaisen viranomaisen myöntämä toimilupa.

Rekisteröinnin edellytyksenä on myös, että säilyttäjään sovelletaan yhteistä tietojenvaihtostandardia tai rahanpesun estämistä ja asiakkaan tunnistamista koskevia säännöksiä siten, että säilyttäjä on velvollinen tunnistamaan asiakkaansa ja tämän verotuksellisen asuinvaltion. Säilyttäjärekisteriin voi rekisteröityä myös tällaiseen valtioon sijoittautunut säilyttäjänä toimiva sivuliike, jota kyseiset säännökset velvoittavat.

Rekisteröintiä hakevan ja rekisteröityneen säilyttäjän on annettava rekisterin pitämistä varten tarvittavat tiedot sekä selvitys tässä pykälässä tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä ja yhteystiedot. Lisäksi säilyttäjän on ilmoitettava näissä tiedoissa tapahtuneista muutoksista.

Säilyttäjärekisteriin rekisteröintiä koskevaan päätökseen haetaan muutosta verotusmenettelystä annetun lain 65 a §:n mukaisessa menettelyssä.

10 e §

Ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitetusta työkorvauksesta ei peritä lähdeveroa, jos saaja:

- 1) esittää maksajalle lähdeverokortin, jonka mukaan veroa ei peritä;
  - 2) esittää maksajalle 10 §:ssä tarkoitetun muun selvityksen sellaisen kansainvälisen sopimuksen soveltumisesta, joka estää veron perimisen; tai
  - 3) on merkitty ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin.
- Edellä 1 momentin 2 kohdassa säädettyä ei sovelleta työkorvaukseen, joka maksetaan yksinomaan tai pääasiallisesti Suomessa tehdystä:
- 1) talonrakennus-, maanrakennus-, vesirakennus- tai muusta rakennustyöstä;
  - 2) asennus- tai kokoonpanotyöstä;
  - 3) laivanrakennustyöstä;
  - 4) kuljetustyöstä;
  - 5) siivous-, hoiva- tai hoitotyöstä.

10 e §

Verohallinto poistaa säilyttäjärekisteristä rekisteröidyn, joka sitä pyytää.

Verohallinnon on poistettava säilyttäjä säilyttäjärekisteristä silloin, kun

- 1) 10 d §:ssä säädetty rekisteröitymisen edellytykset eivät enää täyty;
- 2) hallinnolliset virheet tai muut vähäiset virheet ovat toistuvasti johtaneet virheelliseen tietojen raportointiin tai silloin, kun
- 3) säilyttäjä laiminlyö 10 c §:n mukaiset velvoitteet tai jättää maksamatta sille määrättyt verot.

Verohallinnon on ilmoitettava säilyttäjärekisteristä poistettavalle rekisteristä poistamisesta ja varattava tilaisuus selvityksen antamiseen, jos poistaminen perustuu edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuihin syihin.

10 f §

Ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitetusta työkorvauksesta ei peritä lähdeveroa, jos saaja:

- 1) esittää maksajalle lähdeverokortin, jonka mukaan veroa ei peritä;
  - 2) esittää maksajalle 10 §:ssä tarkoitetun muun selvityksen sellaisen kansainvälisen sopimuksen soveltumisesta, joka estää veron perimisen; tai
  - 3) on merkitty ennakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin.
- Edellä 1 momentin 2 kohdassa säädettyä ei sovelleta työkorvaukseen, joka maksetaan yksinomaan tai pääasiallisesti Suomessa tehdystä:
- 1) talonrakennus-, maanrakennus-, vesirakennus- tai muusta rakennustyöstä;
  - 2) asennus- tai kokoonpanotyöstä;
  - 3) laivanrakennustyöstä;
  - 4) kuljetustyöstä;
  - 5) siivous-, hoiva- tai hoitotyöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 10 b ja 10 c §:ää sovelletaan osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 20 tai sen jälkeen.

Säilyttäjät voivat hakea rekisteröitymistä 10 c §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin kuusi kuukautta ennen lain soveltamisen alkamista. Rekisteröinti ulkomaisten omaisuus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

denhoitajien rekisterin päättyä tämän lain soveltamisen alkaessa. Rekisteröinnin oikeusvaikutukset päättyisivät sinä viimeisenä ajankohtana, jona sitä koskevia määräyksiä sovelletaan.

4.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 971/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin julkiset tiedot

Säilyttäjärekisterin julkiset tiedot

Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 c §:ssä tarkoitetun ulkomaisen omaisuudenhoitajien rekisterin tiedoista julkisia ovat yhteisön nimi sekä tunnus tai muu vastaava yksilöintitieto.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 c §:ssä tarkoitetun säilyttäjärekisterin tiedoista julkisia ovat yhteisön nimi sekä tunnus tai muu vastaava yksilöintitieto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
